

178
85
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΤΑΜ. ΛΟΜΒΑΡΔΑ ΙΚΑΡΙΟΥ
ΣΧΟΛΑΡΧΟΥ

ΙΚΑΡΙΑ

ἦτοι

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ
ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ

ΕΝ ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΙ ΣΥΡΟΥ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ν. ΦΡΕΡΗ

—
1903

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν ιδιόχειρον τοῦ συγ-
γραφέως ὑπογραφήν καταδιωχθήσεται ὡς προϊόν κλε-
ψυτυπίας.

ΤΗ,

ΙΕΡΑ, ΚΑΙ ΣΕΠΤΗ, ΣΚΙΑ,

ΤΗΣ

ΜΑΚΑΡΙΤΙΔΟΣ ΜΗΤΡΟΣ ΜΟΥ

ΕΛΕΝΗΣ ΣΤ. ΛΟΜΒΑΡΔΑ

ΠΟΛΛ' ΕΠ' ΕΜΟΙ ΜΟΧΘΗΣΑΣΗΣ

ΤΟΔ' ΕΣΤΩ ΜΝΗΜΑ

Γ. Σ. ΛΟΜΒΑΡΔΑΣ

Ίκάριος

ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Ὁκταετίαν ὅλην ἐν τῇ φιλάττῃ μοι πατρίδι Ἰκαρία τὸ διδασκαλικὸν ἐξασκοῦντες ἐπάγγελμα καὶ παριστάμενοι κατ' ἔτος εἰς τὰς ἐξετάσεις τῶν Δημοτικῶν σχολείων κατενοήσαμεν ὅτι ἡ διδασκαλία τῆς γεωγραφίας ἐν τοῖς δημοτικοῖς σχολείοις δεόν ὥπως ἀρχηται ἐκ τῆς Πατριδογραφίας. Τὴν ιδέαν ἡμῶν ταύτην ἐπιβεβαίωσεν καὶ ὁ ἐντρίβεστατος Παιδαγωγὸς κ. C. Kehr ἀποφαινόμενος ἐν τῇ Διδακτικῇ αὐτοῦ περὶ ταύτης ὡς ἐξῆς.

«Οὐχὶ ἀπὸ τῶν ξένων καὶ μεμακρυσμένων, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἐγγὺς κειμένων, ἥτοι ἀπ' αὐτῆς τῆς γενεθλίου χώρας δεόν νὰ ἀρχηται ἡ διδασκαλία τῆς γεωγραφίας. Ἡ πατρις ἐστὶ διὰ τοὺς πλείστους ὁ μόνος καὶ διαρκὴς τόπος τοῦ βίου καὶ τῆς δράσεως αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐναρξίς ἀπὸ τῶν μεμακρυσμένων καὶ ἡ ἀγνοία τῶν ἐγγὺς θὰ ἦτο ὅλως ἀντίθετος τῇ φύσει καὶ παράλογος, ἀναντίρρητον ὅτι ἡ διδασκαλία τῆς γεωγραφίας δεόν νὰ ὀρμαῖται τὸ πρῶτον ἀπὸ τῶν ἐπὶ τῆς γενεθλίου χώρας παρατηρήσεων. Ὡς δὲ πᾶσα διδασκαλία, οὕτω καὶ ἡ τῆς γεωγραφίας ἔστω ἐποπτική. Τελευταία δὲ μόνον ἐπὶ τοῦ πατρικοῦ ἐδάφους δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ . . . Ἄνευ δὲ τῶν ἐποπτικῶν ἐπὶ τοῦ πατρικοῦ ἐδάφους παρατηρήσεων ἡ μέλλουσα διδασκαλία τῆς γεωγραφίας, ἐστὶ κενὴ, ἄσκοπος καὶ ὀρμαθὸς μόνων ἀκαταλήπτων λέξεων καὶ ὀρισμῶν».

Καὶ ταῦτα μὲν ὁ κ. C. Kehr λέγει. Ἡμεῖς δὲ συναισθανόμενοι τὴν ἀναπόδραστον ἀνάγκην τοπογρα-

φίας τῆς ἰδίας ἡμῶν πατρίδος Ἰκαρίας συνετάξαμεν τὸ ἀνὰ χειρας ἐγχειρίδιον τῆς γεωγραφικῆς περιγραφῆς τῆς νήσου, ὅπερ καὶ παραδίδομεν εἰς φῶς χάριν τῶν μαθητῶν τῶν Δημοτικῶν σχολείων τῆς φιλίας πατρίδος.

Ἐν τῇ συγγραφῇ τοῦ παρόντος ἐγχειριδίου πολλὰς ὠφελίμους καὶ χρησίμους ἐλάβομεν παρὰ τῶν κ. κ. Ἰωάννου Ν. Πουλιανοῦ, Ἰατροῦ, Χριστοδοῦλου Μανρογεωργίου καὶ Στεφάνου Σ. Παμφίλη δημοδιδασκάλων καθὼς καὶ παρὰ τοῦ Πανοσιωτάτου ἐν Ἱερομονάχοις κ. Δανιὴλ Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίας Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας, πρὸς οὓς καὶ ἐκφράζομεν τὰς ἀπείρους ἡμῶν εὐχαριστίας.

Παραδίδοντες ἤδη εἰς φῶς ταύτην παρακαλοῦμεν πάντας τοὺς ἀγαπητοὺς ἡμῖν συναδέλφους, ὅπως ὑποδείξωσιν ἡμῖν τὰς ἐλλείψεις ἃς ἤθελον εὔρη ἵνα αὗται ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐκδόσει ἀρθῶσιν ἐξ αὐτῆς.

Ἐν τέλει δὲ πρὸς πάντας τοὺς φιλάτους ἐμοὶ συμπολίτας ἀπονέμον τὰς ἀπείρους μου εὐχαριστίας οὐ μόνον διὰ τὴν προτροπὴν καὶ παρόρμησιν ἣν διηνεκῶς ἐποιοῦντο ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συνδρομὴν ἣν παρέσχον ἐμοὶ διὰ τὴν ἔκδοσιν αὐτῆς, εὐχομαι ὅπως ὁ Πανάγαθος Θεὸς καταπέμψῃ αὐτοῖς ἅπαντα αὐτοῦ τὰγαθὰ Οὐράνιά τε καὶ ἐπίγεια.

Ἐγγραφον ἐν Χάρακι Ἰκαρίας τῇ 29 Ἰανουαρίου 1902.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Σ. ΛΟΜΒΑΡΔΑΣ

Ἰκάριος. Σχολάρχης.

ΙΚΑΡΙΑ

§ 1. Ὁρίζων καὶ σημεῖα αὐτοῦ.

Ὅταν ἀναβῶμεν εἰς μέρος ὑψηλὸν καὶ παρατηρήσωμεν κύκλῳ ἡμῶν βλέπομεν ὅτι ὁ οὐρανὸς ἐφάπτεται τῆς γῆς σχηματίζων κύκλον. Ὁ κύκλος οὗτος ὀνομάζεται ὀρίζων. Ὅσον δ' ὑψηλότερον ἀναβῶμεν καὶ παρατηρήσωμεν, τοσοῦτον καὶ ὁ ὀρίζων εἶνε μεγαλείτερος.

Ὁ ὀρίζων διαιρεῖται εἰς τέσσαρα μέρη. Ἀνατολήν, Δύσιν, Νότον καὶ Βορρᾶν. Ἀνατολὴ ὀνομάζεται τὸ μέρος ἀπὸ τὸ ὁποῖον φαίνεται ἀνατέλλων ὁ ἥλιος τὴν πρωΐαν. Δύσις ὀνομάζεται τὸ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον φαίνεται δύων ὁ ἥλιος δύων τὴν ἐσπέραν. Νότος δ' ἡ Μεσημβρία ὀνομάζεται τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον εἶνε πρὸς τὰ δεξιὰ ἡμῶν ὅταν εἴμεθα ἐστραμμένοι πρὸς τὴν ἀνατολήν τοῦ ἡλίου, καὶ Βορρᾶς τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον εἶνε εἰς τὰ ἀριστερὰ ἡμῶν ὅταν εἴμεθα ἐστραμμένοι πρὸς τὴν ἀνατολήν τοῦ ἡλίου.

Τὰ κύρια ταῦτα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος ὑποδιαίρουνται εἰς ἄλλα δευτερεύοντα ἥτοι Βοριανατολικόν, τὸ εὐρισκόμενον μεταξὺ τοῦ Βορρᾶ καὶ τῆς Ἀνατολῆς. Βορειοδυτικόν, τὸ εὐρισκόμενον μεταξὺ τοῦ Βορρᾶ καὶ τῆς Δύσεως. Νοτιανατολικόν, τὸ εὐρισκόμενον μεταξὺ Νότου καὶ Ἀνατολῆς. Νοτιοδυτικόν, τὸ εὐρισκόμενον μεταξὺ Νότου καὶ Δύσεως.

§ 2. Ἄνεμοι.

Οἱ ἄνεμοι εἰ ὅποιοι πνέουσι κατὰ διαφόρους διευθύνσεις λαμβάνουσι τὰ ὀνόματα τῶν ὀκτὼ τούτων σημείων τοῦ ὀρίζοντος.

Βόρειος ἢ Τραμουντάνα ὀνομάζεται ὁ ἄνεμος, ὁ ὅποιος πνέει ἀπὸ τὸ βόρειον μέρος τοῦ ὀρίζοντος.

Βορειοδυτικὸς ἢ Μαῦλτρος ὀνομάζεται ὁ ἄνεμος ὁ πνέων ἀπὸ τὸ βορειοδυτικὸν μέρος τοῦ ὀρίζοντος.

Δυτικὸς ἢ Πουνέντης ὀνομάζεται ὁ ἄνεμος ὁ πνέων ἀπὸ τὸ Δυτικὸν μέρος τοῦ ὀρίζοντος.

Νοτιοδυτικὸς ἢ Γαρμπῆς ὀνομάζεται ὁ ἄνεμος ὁ πνέων ἀπὸ τὸ νοτιοδυτικὸν μέρος τοῦ ὀρίζοντος.

Νότιος ἢ Ὅστρια ὀνομάζεται ὁ ἄνεμος ὁ πνέων ἀπὸ τὸ νότιον μέρος τοῦ ὀρίζοντος.

Νοτιανατολικὸς ἢ Σορόκος ὀνομάζεται ὁ ἄνεμος ὁ πνέων ἀπὸ τὸ νοτιανατολικὸν μέρος τοῦ ὀρίζοντος.

Ἀνατολικὸς ἢ Λεβάντης ὀνομάζεται ὁ ἄνεμος ὁ πνέων ἀπὸ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ ὀρίζοντος.

Βορειανατολικὸς δὲ τέλος ἢ Γρέγος ὀνομάζεται ὁ ἄνεμος ὁ πνέων ἀπὸ τὸ βορειανατολικὸν μέρος τοῦ ὀρίζοντος.

§ 3. Διαίρεσις τῆς Γῆς.

Ἡ γῆ ὡς σῶμα οὐράνιον ἐξεταζομένη ἔχει σχῆμα σφαιροειδές, εἶναι δηλαδὴ σφαῖρα συμπεπισμένη περὶ τοὺς πόλους καὶ ἐξογκωμένη περὶ τὸν Ἴσημερινόν.

Φυσικῶς δ' ἐξεταζομένη ἡ γῆ διαιρεῖται εἰς ξηρὰν καὶ εἰς θάλασσαν. Ξηρὰ ὀνομάζεται ἡ στερεὰ ὕλη (κοινῶς στεργιὰ) ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς γῆϊνης σφαίρας καὶ κατέχει τὸ ἓν τέταρτον αὐτῆς. Θάλασσα ὀνομάζεται ἡ ρευστὴ ὕλη τῆς γῆς, ἡ ὁποία κατέχει τὰ τρία τέταρτα τῆς γῆς.

Ἀπασα ἡ ξηρὰ διαιρεῖται εἰς πέντε μεγάλα μέρη,

τὰ ὅποια ὀνομάζονται ἡπειροὶ καὶ εἰς διάφορα ἄλλα μικρότερα, τὰ ὅποια ὀνομάζονται νῆσοι.

Αἱ ἡπειροὶ εἶνε αἱ ἀκόλουθοι πέντε, ἡ Εὐρώπη, ἡ Ἀσία, ἡ Ἀφρική, ἡ Ἀμερική καὶ ἡ Αὐστραλία, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ μὲν τρεῖς πρῶται (Εὐρώπη, Ἀσία καὶ Ἀφρική) ἀποτελοῦσι τὸν παλαιὸν κόσμον, αἱ δὲ δύο τελευταῖαι (Ἀμερική καὶ Αὐστραλία) ἀποτελοῦσι τὸν Νέον κόσμον, διότι ἀνεκαλύφθησαν πολὺ ὕστερον τῶν ἄλλων ἡπείρων.

Χερσὸν ἡσος ὀνομάζεται μέρος ξηρᾶς, τὸ ὅποιον ἔξ ἐνὸς μὲν μέρους ἐνοῦται μετὰ τῆς ἡπείρου, ἐκ δὲ τῶν ἄλλων περιβρέχεται ὑπὸ τῆς θαλάσσης.

Νῆσος ὀνομάζεται μέρος τῆς ξηρᾶς μικρὸν ἢ μέγα, τὸ ὅποιον ἀπ' ὅλα τὰ μέρη βρέχεται ὑπὸ τῆς θαλάσσης. Καὶ ἡ πατρίς ἡμῶν εἶνε νῆσος καὶ ὀνομάζεται Ἰκαρία.

§ 4. Ὅρια, Γεωγραφικὸν πλάτος καὶ μῆκος καὶ ἀρχαῖα ὀνόματα Ἰκαρίας.

Ἡ νῆσος Ἰκαρία ὅρια ἔχει πρὸς Ἀνατολὰς μὲν τὴν Σάμον, πρὸς Δυσμὰς τὴν Μύκινον, πρὸς Βορρᾶν τὴν Χίον καὶ πρὸς Νότον τὴν Πάτρμον. Ἀπέχει δὲ τῆς μὲν Σάμου δέκα ναυτικὰ μίλλια, τῆς Χίου τριάκοντα καὶ πέντε, τῆς Μυκόνου εἰκοσιπέντε καὶ τῆς Πάτρμου δέκα καὶ ὀκτώ.

Γεωγραφικὸν πλάτος τόπου τινὸς ὀνομάζεται ἡ ἀπόστασις αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ Ἰσημερινοῦ.

Γεωγραφικὸν μῆκος τόπου τινὸς ὀνομάζεται ἡ ἀπόστασις αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ πλησιεστάτου πρὸς αὐτὸν καὶ κατὰ συνθήκην ὀρισμένου μεσημβρινοῦ.

Ἡ Ἰκαρία ἔχει κατὰ μέσον ὅρον γεωγραφικὸν μὲν πλάτος 37 μοιρῶν καὶ 34 πρώτων λεπτῶν, γεωγραφικὸν δὲ μῆκος 23 μοιρῶν, 52 πρώτων λεπτῶν καὶ 40 δευτέρων.

Ἡ Ἰκαρία ἐν τῇ ἀρχαιότητι εἶχε διάφορα ὀνόματα: ἐκαλεῖτο λ. γ. Μάκρυς καὶ Δολίχη, διότι εἶνε στενὴ καὶ μακρά. Ἰχθυόεσσα διὰ τοὺς πολλοὺς καὶ ὠραίους ἰχθῦς, οἱ ὅποιοι ἡλιεύοντο εἰς τὴν πλησίον αὐτῆς θάλασσαν. Ἐχινάδες ἀπὸ τὸ πληῆθος τῶν ἐχίνων καὶ Σηπιάς ἀπὸ τὸ πληῆθος τῶν περὶ αὐτὴν σηπιδῶν. Τὸ δ' ὄνομα Ἰκαρία, τὸ ὁποῖον μέχρι σήμερον ἔχει, ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Ἰκαρον τὸν υἱὸν τοῦ Δαίδαλου.

§ Δ. Μῦθος Ἰκάρου.

Ὁ Δαίδαλος υἱὸς τοῦ Εὐπαλάμου Ἀθηναῖος ἦτο ἄριστος ἀγαλματοποιὸς οὐ μόνον τῆς ἐποχῆς του, ἀλλὰ καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ. Εἰς τοῦτον ἡ ἀδελφή του Πέρδιξ παρέδωκε τὸν υἱὸν τῆς Τάλων διὰ νὰ τὸν διδάξῃ τὴν τέχνην τοῦ ἀγαλματοποιοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Τάλως εἰς ὀλίγον χρονικὸν διάστημα ὅχι μόνον ἔμαθε νὰ κατασκευάζῃ ἀγάλματα ὠραιότερα ἀπὸ τὸν θεῖόν του, ἀλλὰ συγχρόνως ἐφεῦρε καὶ διάφορα ἐργαλεῖα τῆς γλυπτικῆς τέχνης ἄγνωστα εἰς τὸν θεῖόν του, ἐκίνησε διὰ τοῦτο ἐναντίον αὐτοῦ τὸν φθόνον καὶ τὸ μῖσος τοῦ θεοῦ τοῦ Δαίδαλου, ὁ ὁποῖος καὶ ἐφόνευσεν αὐτόν. Συλληφθεὶς δὲ ὁ Δαίδαλος καθ' ἣν στιγμὴν ἔθαπτε τὸ σῶμα τοῦ ἀνεψιοῦ του κατεδικάσθη διὰ φόνον ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου εἰς θάνατον. Δραπετεύσας δ' ἐξ Ἀθηνῶν ὁ Δαίδαλος ἦλθεν εἰς Κρήτην, ὅπου ἐβασίλευεν ὁ Μίνως καὶ ἔκαμε τὸν περίφημον Λαβύρινθον ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ὁ Μίνως ἔκλεισε τὸν Μινώταυρον.

Ἀκολούθως ὁ Δαίδαλος πεσὼν εἰς τὴν δυσμένειαν τοῦ Μίνως ἐφυλακίσθη ἐντὸς τοῦ Λαβυρίνθου μετὰ τοῦ υἱοῦ του Ἰκάρου ἐπὶ σκοπῷ ν' ἀποθάνωσι καὶ οἱ δύο περιωρισμένοι ἐντὸς τοῦ σκοτεινοῦ ἐκείνου σπηλαίου. Ὁ Δαίδαλος θμῶς περιωρισμένος ἐντὸς τοῦ Λαβυρίνθου κατεσκεύασε διὰ τὸν ἑαυτὸν του καὶ τὸν υἱὸν του Ἰκαρον

πτερά καὶ προσκολλήσας ταῦτα διὰ κηροῦ εἰς ἑαυτὸν καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνεχώρησαν ἐκ Κρήτης ἀφ' οὗ προηγουμένως συνεβούλευσε τὸν υἱὸν τοῦ Ἰκαρον νὰ πετᾷ εἰς τὸ μέσον. Ὁ Ἰκαρος ὅμως ἀφ' οὗ διήλθον τὰς νήσους Δῆλον, Πάρον καὶ Σάμον λαβὼν θάρρος παρὰ τὰς συμβουλὰς τοῦ πατρὸς τοῦ ἀνῆλθε πολὺ ὑψηλὰ καὶ τότε ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου ἀφ' οὗ διέλυσε τὸν κηρὸν δι' οὗ ἦσαν προσκεκολλημένα τὰ πτερά, πεσὼν εἰς τὴν θάλασσαν ἐπνίγη. Ὁ Δαίδαλος κατελθὼν ἔθαψε τὸ πτώμα τοῦ υἱοῦ τοῦ εἰς ταύτην τὴν νῆσον, ἡ ὁποία ἔκτοτε ὠνομάσθη Ἰκαρία καθὼς καὶ ἡ περὶ αὐτὴν θάλασσα Ἰκάριον πέλαγος.

§ 6. Ἀρχαῖαι πόλεις Ἰκαρίας.

Ἡ Ἰκαρία ἐν τῇ ἀρχαιότητι πόλεις εἶχε τὴν Οἰνὴν, τὰ Θέρμα καὶ τὸ Δράκανον τῶν ὁποίων καὶ λείψανα ἀκόμη καὶ τώρα διατηροῦνται. Καὶ ἡ μὲν Οἰνὴ ἔλαβε τὸ ὄνομα ἐκ τῶν πολλῶν ἀμπέλων τὰς ὁποίας εἶχε καὶ τὰς ὁποίας οἱ παλαιοὶ ἐκάλουν οἶνας. Τὰ δὲ Θέρμα ἔλαβον τὸ ὄνομα ἀπὸ τῶν θερμῶν πηγῶν, αἵτινες ἔκειντο ἐκεῖ πλησίον τῆς πολίχνης διατηροῦμεναι μέχρι σήμερον ΒΑ τοῦ Ἀγίου Κηρύκου. Αἱ πηγαὶ αὗται εἶνε δύο ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μὲν μία ἀνάγεται εἰς τὴν τάξιν τῶν σιδηρούχων, ἡ δὲ εἰς τὴν τάξιν τῶν θειούχων ἐκτὸς τούτων καὶ ἑτέρα πηγὴ μεταλλούχων ὑδάτων παρὰ τὴν Ἱερὰν Μονὴν τῆς Εὐαγγελιστρίας εἰς Λευκάδα. Τὸ δὲ Δράκανον κείμενον κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἰς τὸ μέρος τὸ ὁποῖον σήμερον καλεῖται Φανάρι, ὅπου καὶ λείψανα ἀρχαιότητος σώζονται ἔλαβε τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Δρακάνου.

§ 7. Ὅρη καὶ Ἀκρωτήρια Ἰκαρίας.

Λόφος ὀνομάζεται μικρὸν ὕψωμα γῆς οὐχὶ ἀνώτερον τῶν 200 μέτρων. Βουνὸς ὀνομάζεται τὸ ὕψωμα τὸ ὁποῖον

εἶνε ἀπὸ 200 μέχρι 500 μέτρων. Ὁρος ὀνομάζεται τὸ ὕψωμα, τὸ ὅποιον εἶνε ἄνω τῶν 500 μέτρων.

Ὁρη ἡ Ἰκαρία ἔχει τὸν Αἰθέρα, ὁ ὅποιος διαχωρίζει τὴν νῆσον κατὰ μῆκος εἰς Βόρειον καὶ εἰς Νότιον. Τοῦτου διακρίνομεν τὰς ἐξῆς κορυφάς· τὸ Καφαλινὸν Κάστρον, τὴν Φάρδην, τὸ Κακὸν Καταβασίδι, τὰς Ἀτσιδας, τὴν Πούνταν, τὴν Μέλισσαν, τὸν Πύργον καὶ τὸν Ὑψῶνα. Ἀλλὰ δὲ ὄρη ἡ μᾶλλον βουνοὺς ἡ Ἰκαρία ἔχει τὸν Μέγαν λόφον, τὰ Τρίπυργα, τὸ Φύτρον ὄρος, τὸ Ὑψηλὸν Βουνί, τὴν Βωδοκεφάλαν, τὴν Παχεῖαν κεφάλαν, τὸν Σταυρὸν, τὴν Κράμπην καὶ τὸν Πράμνον.

Εἰς ἕκαστον ὄρος ἢ βουνὸν ἢ λόφον διακρίνομεν τρία τινά, τοὺς πρόποδας, τὰ πλάγια καὶ τὴν κορυφήν. Πρόποδες καλοῦνται τὸ μέρος ἀπὸ τὸ ὅποιον ἀρχεται ἡ ὕψωσις, πλάγια δὲ τὸ κυρτὸν μέρος τοῦ ὄρους ἢ βουνοῦ ἢ λόφου, κορυφή δὲ τὸ ἀνώτατον αὐτῶν μέρος.

Ἀκρωτήριον ὀνομάζεται μέρος τῆς ξηρᾶς ὁρεινὸν καὶ ἀπότεμον εἰσχωροῦν βαθύτερον εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἀκρωτήρια ἡ Ἰκαρία ἔχει τὸ Δράκανον ἀπέναντι τῆς Σάμου, τὸ ὅποιον σήμερον ὀνομάζεται Φανάρι, τὸν Πάππαν πρὸς Δυσμάς καὶ τὸ Στρεφόνιον πρὸς Βορρᾶν.

Ἡφέστεια ὀνομάζονται τὰ ὄρη τὰ ὅποια ἐκπέμπουσι πυρώδη ὕλην καὶ καπνόν. Κρατὴρ ἡφαιστείου ὀνομάζεται ἡ ὀπή ἐκ τῆς ὁποίας ἐξέρχεται ἡ πυρώδης αὔτη ὕλη.

§ 8. Ὀροπέδια, Πεδιάδες καὶ κοιλάδες Ἰκαρίας.

Ὀροπέδιον ὀνομάζεται πεδιάς μικρά ἢ μεγάλη τὴν ἔκτασιν εὐρισκομένην εἰς τὴν κορυφήν ὄρους ἢ βουνοῦ. Ὀροπέδια ἡ Ἰκαρία ἔχει τὸν Κοσκινᾶν, τὸν Ζηζόκαμπον, τὰς Ὀτίας (Ὀτλιαῖς), τὴν Ἐριφὴν, τὰ Μοῦδια, τὸ Πέζη καὶ τὸν κάμπον τοῦ Δρυῦ.

Πεδιάς ὀνομάζεται μέρος ξηρᾶς ἴσον καὶ κατάλλη-

λον πρὸς καλλιέργειαν. Πεδιάδας ἡ Ἰκαρία ἔχει τὸν Φάρον, τὴν Βαόνην, τὸν Κάμπον τῶν κάτω μερῶν καὶ τῆς Ἑληᾶς τὸν κάμπον.

Κοιλὰς ὀνομάζεται μικρὰ πεδιάς εὐρισκομένη με-
ταξὺ ὀρέων ἢ βουνῶν. Κοιλιάδας ἡ Ἰκαρία ἔχει τὴν
Κώμην, τὰ Κοσσίκια καὶ τὴν Λαγκάδα.

Ἐρημος ὀνομάζεται ἡ ἄγονος, ἀνυδρὸς καὶ ἀκατοί-
κητος πεδιάς. Ὅασις ὀνομάζεται ἡ εἰς τὸ μέσον τῆς
ἐρήμου κατοικομένη κατάρρυτος καὶ καρποφόρος χώρα.

§ 9. Ποταμοὶ καὶ χεῖμαρροι Ἰκαρίας.

Πηγὴ ὀνομάζεται τὸ μέρος τῆς ξηρᾶς ἐκ τοῦ ὁποίου
ἀναβλύζει (ἐξέρχεται) τὸ ὕδωρ. Ρυάκιον ὀνομάζεται τὸ
ὕδωρ τῆς πηγῆς, τὸ ὁποῖον ῥεεῖ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς
γῆς. Ποτάμιον ὀνομάζεται ἡ ἔνωσις τῶν ὑδάτων πολ-
λῶν ρυακίων. Ποταμὸς ὀνομάζεται ἡ ἔνωσις τῶν ὑδά-
των δύο ἢ περισσοτέρων ποταμίων.

Ποταμοὺς ἡ Ἰκαρία ἔχει τὸν Κευζῖνον, τὸν Βουτσι-
δέν, τὸν Μύρσωνα, τὸν Χάρακαν καὶ τὸν Χάλαριν, εἰς
τὸν ὁποῖον χύνονται καὶ τὰ ὕδατα τῶν ποταμίων, Γε-
μελίων, Καρυῶν καὶ Σκληθροποτάμου.

Παραπόταμος ὀνομάζεται ὁ ποταμὸς ὁ χυνόμενος εἰς
ἄλλον ποταμόν. Τὸ μέρος δ' ὅπου δύο ἢ περισσότερα πο-
τάμια ἐνοῦνται ὀνομάζεται συμβολή.

Εἰς ἕκαστον ποταμόν διακρίνομεν τὴν πηγὴν, τὴν
κοίτην, τὰς ὄχθας καὶ τὴν ἐκβολήν. Πηγὴ ὀνομάζεται
τὸ μέρος ὅθεν ἄρχεται νὰ ῥεῇ ὁ ποταμὸς. Κοίτη ὀνομά-
ζεται ἡ κοιλότης ἐντὸς τῆς ὁποίας ῥεεῖ ὁ ποταμὸς. Ὅχ-
θαι ὀνομάζονται αἱ γαῖαι αἱ ὁποῖαι εἶναι πλησίον τῆς
κοίτης τοῦ ποταμοῦ. Δεξιὰ ὄχθη ὀνομάζεται ἐκείνη ἡ
ὁποία κεῖται πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ καταβαίνοντος ἀπὸ τῶν
πηγῶν εἰς τὴν ἐκβολήν. Ἀριστερὰ δ' ἡ ἀπέναντι. Ἐκ-
βολὴ ποταμοῦ ὀνομάζεται τὸ μέρος ἀπὸ τοῦ ὁποίου ὁ πο-

ταμὸς ἐκβάλλει (χύνεται) εἰς τὴν θάλασσαν ἢ εἰς ἄλλον ποταμὸν ἢ εἰς λίμνην.

Χείμαρρος ὀνομάζεται ὁ ὀρμητικὸς ρύαξ ὁ σχηματιζόμενος τὸν χειμῶνα ἐκ τῶν ὑδάτων τῆς βροχῆς. Χειμάρρους ἢ Ἰκαρία ἔχει πολλοὺς ἐκ τῶν ὁποίων ὀνομαστοὶ παρὰ τοῖς Ἰκαρίοις εἶναι ὁ Ἄρης, ὁ τοῦ Καραβοστάμου, ὁ Μυλιδόνας, τὸ Κυπαρίσι, τὰ Κεραμέ, ὁ Χαλκιδᾶς, τοῦ Φαγάρου κλπ. οἵτινες καὶ ποταμοὶ ὑπὸ τῶν ἐντοπίων ὀνομάζονται.

§ 10. Διαίσεις θαλασίου ὕδατος.

Τὸ θαλάσσιον ὕδωρ διαιρούμενον εἰς τεμάχια σχηματίζει τοὺς ὠκεανούς, τὰς θαλάσσας, τὰ πελάγη, τοὺς κόλπους καὶ τοὺς ὅρμους.

Ὁκεανοὶ ὀνομάζονται τὰ μεγάλα τμήματα εἰς τὰ ὁποῖα διαιρεῖται τὸ θαλάσσιον ὕδωρ.

Οἱ ὠκεανοὶ εἶνε οἱ ἀκόλουθοι πέντε.

Α') Ὁ Μέγας ἢ Εἰρηνικὸς ὠκεανὸς μεταξὺ Ἀμερικῆς, Ἀσίας καὶ Αὐστραλίας.

Β') Ὁ Ἀτλαντικὸς ὠκεανὸς μεταξὺ Ἀμερικῆς, Εὐρώπης, Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς.

Γ') Ὁ Ἰνδικὸς ὠκεανὸς μεταξὺ Ἀφρικῆς, Ἀσίας καὶ Αὐστραλίας.

Δ') Ὁ Νότιος παγωμένος ὠκεανὸς περὶ τὸν Νότιον πόλον, καὶ

Ε') Ὁ Βόρειος παγωμένος ὠκεανὸς περὶ τὸν Βόρειον πόλον διαβρέχων τὰ βόρεια παράλια Εὐρώπης, Ἀσίας καὶ Ἀμερικῆς.

Θάλασσαι ὀνομάζονται τμήματα ὠκεανῶν εἰσχωροῦντα μεταξὺ τῶν ἡπείρων, καθὼς ἡ Μεσόγειος Θάλασσα.

Πελάγη ὀνομάζονται τμήματα θαλασσῶν μακρὰν τοῦ λιμένος καὶ τῆς παραλίας εὐρισκόμενα καθὼς τὸ Ἰκάριον πέλαγος.

Κόλπος ὀνομάζεται μέρος θαλάσσης εἰσχωροῦν βα-
θείως εἰς τὴν ξηράν. Τὸ ἐνδότετον μέρος τοῦ κόλπου ὀνο-
μάζεται μυχός.

§ 11. Ὅρμοι Ἰκαρίας.

Λιμὴν ὀνομάζεται μικρὸς κόλπος περικλειστος, ὁ ὁ-
ποῖος προφυλάττει τὰ πλοῖα ἀπὸ τῶν ἀνέμων. Ὁ προ-
φυλάττων τὰ πλοῖα ἀπὸ πάντων τῶν ἀνέμων ὀνομάζε-
ται ναύλοχος λιμὴν.

Οἱ λιμένες εἶνε δύο εἰδῶν, Φυσικοὶ καθὼς ὁ λιμὴν
τῆς Μήλου, τῆς Σούδας ἐν Κρήτῃ, τῶν Φούρνων κλπ.
καὶ τεχνικοὶ καθὼς ὁ τῆς Χίου, Σύρου καὶ Τήνου.

Ἡ Ἰκαρία λιμένας δὲν ἔχει, ἀλλὰ μόνον ἔρμους τι-
νάς οἱ ὁποῖοι προφυλάττουσι τὰ πλοῖα ἀπὸ μερικῶς
μόνον ἀνέμων.

Ὅρμος ὀνομάζεται μικρότατος κόλπος, ὅπου κατα-
φεύγουσι τὰ πλοῖα ταξειδεύοντα διὰ τὴν προφυλαχθῶ-
σιν ἀπὸ τῆς τρικυμίας.

Ὅρμους ἡ Ἰκαρία ἔχει τὸν τοῦ Ἀγίου Κηρύκου,
Ἀγκαλιάσματος, Φάρου, Γεροῦ, Ἀγίου Φωκά, Εὐδή-
λου, Γαλιοκαρίου, Ἀρμενιστοῦ καὶ Νᾶ.

Ἰσθμὸς ὀνομάζεται στενὴ ταινία γῆς ἐνοῦσα δύο ξη-
ρὰς καὶ χωρίζουσα δύο θαλάσσας.

Πορθμὸς ὀνομάζεται στενὸν πέραςμα θαλάσσης ἐνοῦν
δύο θαλάσσας καὶ χωρίζων δύο ξηράς.

Διῶρυξ ὀνομάζεται ἡ τεχνικὴ αὐλαξ ἐν τῇ θαλάσσῃ
διὰ τῆς ὁποίας διέρχονται τὰ πλοῖα καθὼς διῶρυξ τοῦ
Σουέξ, τῆς Κορίνθου κλπ.

Ἀκτὴ ὀνομάζεται ὑψηλὴ καὶ κρημνώδης παραλία
ἐπὶ τῆς ὁποίας συντρίβονται (σπῶσιν) ἔρμητικῶς τὰ κύ-
ματα.

Θίς ὀνομάζεται ἡ ἀμμώδης παραλία.

§ 12. Διοικητικὴ διαίρεσις Ἰκαρίας.

Ἡ Ἰκαρία διοικητικῶς ἐξαρτωμένη ἐκ τῆς διοικήσεως Χίου τοῦ Νομοῦ Αἰγαίου διηγεῖτο ἀνέκαθεν εἰς τρία τμήματα ὀνομαζόμενα Μουχαταίαι.

Α') Τὸ τμήμα τοῦ Φαναρίου μεγαλείτερον κατὰ τὸν πληθυσμὸν τμήμα τῆς νήσου καὶ δεύτερον κατὰ τὴν ἔκτασιν ἔχον πρωτεύουσαν τὸν Ἅγιον Κήρυκον.

Β') Τὸ τμήμα Μεσαρίας, τὸ μικρότερον τῆς νήσου κατὰ τε τὴν ἔκτασιν καὶ τὸν πληθυσμὸν ἔχον πρωτεύουσαν τὸν Εὐδηλον.

Γ') Τὸ τμήμα Περαιμερίας πρῶτον μὲν κατὰ τὴν ἔκτασιν, δεύτερον δὲ κατὰ τὸν πληθυσμὸν ἔχον πρωτεύουσαν τὰς Ράχας.

Τὰ τμήματα ταῦτα μέχρι μὲν τοῦ 1869 εἶχον ἰδίας δημαρχικὰς σφραγίδας αἵτινες ἀπὸ τοῦ 1869 καὶ ἐντεῦθεν ἀντεκατεστάθησαν διὰ τῶν νῦν ἐν χρήσει Μουχαταρικῶν τοιούτων. Πλὴν τῶν δημαρχικῶν σφραγίδων εἶχεν ἡ Ἰκαρία καὶ τὴν τῆς Κοινότητος εἰς τέσσαρα τεμάχια διηρημένην, τῆς ὁποίας χρῆσις ἐγένετο μόνον κατὰ τὴν ἐπίσημον μετὰ τῆς Σεβ. Κυβερνήσεως ἀλληλογραφίαν.

Α'.

Τμήμα τοῦ Φαναρίου.

Τὸ τμήμα Φαναρίου λαβὼν τὸ ὄνομα ἀπὸ τινος Φανοῦ, ὅστις ὑφ' οὗτο ἄλλοτε ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Δρακάνου, τοῦ ὁποίου καὶ ἐρείπια μέχρι σήμερον διατηροῦνται ἔχει τὰ ἀκόλουθα χωρία.

§ 13. Πρωτεύουσα Φαναρίου καὶ Ἰκαρίας.

Ἅγιος Κήρυκος. Πρωτεύουσα τοῦ τμήματος Φαναρίου καὶ ὅλης τῆς νήσου εἶνε ὁ Ἅγιος Κήρυκος λαβὼν

τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ ἐν αὐτῷ ἄλλοτε ὑπάρχοντος Ναΐσκου ἐπ' ὀνόματι τῶν Ἀγίων Μαρτύρων Ἰουλίτης καὶ Κηρύκου 15 Ἰουλίου ἐορταζόντων. Ἀντὶ τοῦ Ναΐσκου τούτου ἐκτίσθη κατόπιν ὁ καὶ μέχρι τοῦδε ὑπάρχων Ἱερὸς Ναὸς τοῦ Ἀγίου Νικολάου 6 Δεκεμβρίου ἐορτάζων. Ὁ Ἅγιος Κήρυκος ἔχει περὶ τὰς 200 οἰκίας. Ἐνταῦθα ἐδρεύει ὁ ὑποδιοικητῆς (Καϊμακάμης), τὸ Πρωτοδικεῖον, τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Μικτὸν Δικαστήριον καὶ τὸ Δημογεροντικὸν Συμβούλιον. Δημόσια καὶ δημοτικὰ γραφεῖα ὁ Ἅγιος Κήρυκος ἔχει τὸ Διοικητήριον ὅπου ὁ Διοικητῆς συνεδριάζει μετὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐκλεγομένου ὑπὸ τῶν Μουχταροδημογεροντιῶν. Τὸ Πρωτοδικεῖον ἐκδικάζει διαφόρους ποινικὰς καὶ πολιτικὰς ὑποθέσεις. Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Μικτὸν Δικαστήριον ἐκδικάζει διαθήκας, προικοσύμφωνα καὶ δωρητήρια καὶ τὸ Δημογεροντικὸν συμβούλιον τοῦ τμήματος Φαναρίου ἐπιθλέπει τὴν διαχείρισιν τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῶν σχολείων τοῦ τμήματος τούτου. Κοινοτικὰ δὲ κτίρια ὁ Ἅγιος Κήρυκος ἔχει τὸν ἱερὸν Ναὸν Ἀγίου Νικολάου, τὸν Ναὸν τῶν Ταξιαρχῶν, ὅστις χρησιμεύει καὶ ὡς νεκροταφεῖον, τὴν Ἑλληνικὴν Σχολὴν «Πλάτων» καὶ τὴν Δημοτικὴν Σχολὴν. Ἐκτὸς τούτων ἤρξατο ἤδη οἰκοδομοῦμενον δαπάνη τῶν Φαναριτῶν καὶ τὸ Διοικητήριον εἰς ὃ θέλουσιν ἐγκαθιδρυθῇ τὰ γραφεῖα τῆς Διοικήσεως καὶ τοῦ Πρωτοδικείου. Εἰς τὴν πλατεῖαν Ἀγίου Κηρύκου ὑπάρχει κοινοτικὴ κρήνη, παρ' αὐτῇ δὲ δύο πλάτανοι καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν λύγος ἢ λυγαριὰ ἀριθμῶν βίον 150 ἐτῶν. Ὁ Ἅγιος Κήρυκος ἔχει περὶ τὰ 25 ἐμπορικὰ καταστήματα.

§ 14. Κάτω Σπόδα.

Περὶ τὸν Ἅγιον Κήρυκον ὑπάρχουσι τὰ ἐξῆς πέντε χωρία τὰ ὁποῖα ὀνομάζονται Κάτω Σπόδα διότι εἶνε

δραινά πως καὶ πρὸς αὐτὰ ρέουσι τὰ ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους κατερχόμενα ὕδατα.

Χριστὸς ἡ Λακέδες χωρίον κείμενον Δ τοῦ Ἀγίου Κηρύκου λαθὼν τὸ ὄνομα Χριστὸς ἐκ τῆς ἐνοριακῆς ἐκκλησίας «Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ», ἔχον δὲ 40 οἰκίας καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 70 μαθητάς. ΒΔ τοῦ Χριστοῦ ὑπάρχει ἡ νεόδμητος γυναικεία Ἱερὰ Μονὴ «Ζωοδόχος Πηγὴ» οἰκοδομηθεῖσα πρὸ δεκαετίας σχεδὸν ἐν ἡ μονάζουσιν 7 μοναχαὶ ἀποξῶσαι ἐκ τῆς ἐργασίας τῶν χειρῶν αὐτῶν.

Ἅγιος Γρηγόριος ἡ Γλαρέδες πρὸς Δ τοῦ Χριστοῦ κείμενον καὶ λαθὼν τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Γρηγορίου 25 Ἰανουαρίου ἐορτάζοντος καὶ ἔχον περὶ τὰς 40 οἰκίας.

Ἅγιος Παντελεήμων ΒΔ τοῦ Ἀγίου Κηρύκου κείμενος, χωρίον λαθὼν τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Παντελεήμονος καὶ ἔχον ἄνω τῶν 60 οἰκιῶν. Παναγία Μαρμαρίων Β τοῦ Ἀγίου Κηρύκου κείμενον χωρίον λαθὼν τὸ ὄνομα Παναγία ἐκ τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ «Κοίμησις τῆς Θεοτόκου» 15 Αὐγούστου ἐορτάζοντος, ἔχον δὲ περὶ τὰς 95 οἰκίας καὶ λαμπρὸν Δημοτικὸν σχολεῖον εἰς ὃ φοιτῶσι 60 περίπου μαθηταί.

Κουντουμᾶς ἡ Εὐαγγελίστρια πρὸς Β τοῦ Ἀγίου Κηρύκου κείμενον χωρίον, λαθὼν τὸ ὄνομα Εὐαγγελίστρια ἐκ τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ «Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου» 25 Μαρτίου ἐορτάζοντος, ἔχον δὲ μετὰ τῆς συνοικίας αὐτοῦ «Τσουρέδος» περὶ τὰς 60 οἰκίας.

§ 15. Ἐπάνω Σπόδα.

Πρὸς Β τοῦ Κουντουμᾶ ὑπάρχει ὁ Τσουρέδος συνοικία αὐτοῦ ἔχουσα 15 οἰκίας καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 60 μαθητάς, ἐπειδὴ φοιτῶσιν εἰς αὐτὸ καὶ οἱ παῖδες τῶν παρακειμένων χωρίων Μαυράτου καὶ

Ὁξές, ΒΔ τοῦ Κουντουμᾶ ὑπάρχει τὸ χωρίον Μαυράτον λαβὼν τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ πρώτου οἰκιστοῦ Μαύρου καλουμένου, ἔχον δὲ περὶ τὰς 20 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἀποτομῆς τῆς Τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου 29 Αὐγούστου ἐορτάζουσιν. Πρὸς Β τοῦ Κουντουμᾶ καὶ τοῦ Ἀγ. Κηρύκου ὑπάρχει τὸ χωρίον Ὁξὲ ἔχον 30 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἀγίας Ματρώνης. ΝΑ τῆς Ὁξές καὶ ΒΑ τοῦ Κουντουμᾶ ὑπάρχει τὸ Μαυρικᾶτον συνοικία Ὁξές ἔχουσα περὶ τὰς 20 οἰκίας.

ΒΑ τοῦ Ἀγίου Κηρύκου καὶ εἰς ἀπόστασιν μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας ὑπάρχει τὸ ὄρεινόν χωρίον Καταφύγι ἔχον ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἀγίας Τριάδος καὶ τοῦ Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου 26 Ὀκτωβρίου ἐορτάζουσιν, περὶ τὰς 60 οἰκίας καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἔχον περὶ τοὺς 70 μαθητάς, ἐπειδὴ φοιτῶσιν εἰς αὐτὸ διὰ τὸ πλησίον καὶ οἱ παῖδες τοῦ Μαυρικᾶτου. ΒΑ τοῦ Καταφυγίου ὑπάρχει ἐξωκλήσιον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀγίου Νικολάου τιμώμενον ὑπὸ τὸ Ἅγιον βῆμα τοῦ ὁποίου ὑπάρχει καταδόθρα μὴ ἔχουσα ἔξοδον καὶ χωροῦσα περὶ τοὺς 500 ἄνδρας. Ἐκ ταύτης κατὰ παράδοσιν ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα Καταφύγι, διότι, ὅτε ποτὲ, ὡς λέγεται, ἦλθον πειραταὶ καὶ περιεκύκλωσαν τὸ χωρίον, οἱ κάτοικοι ἐκκλησιαζόμενοι κατὰ τύχην τῇ ὁδηγίᾳ τοῦ ἱερέως ψάλλοντος τὸ «Κύριε, καταφυγὴ σὺ ἐγεννήθης ἡμῖν ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ» κατῆλθον ἐν τῇ καταδόθρᾳ καὶ ἐσώθησαν.

§ 16. Τὰ ἐξ Ἀνέμου χωρία τοῦ Φαναρίου

ΒΔ τοῦ Καταφυγίου καὶ εἰς ἀπόστασιν μιᾶς καὶ πλέον ὥρας ἀπ' αὐτοῦ ὑπάρχει τὸ Περιδίκι λίαν εὐάερον χωρίον ἔχον περὶ τὰς 110 οἰκίας, ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἀγίας Ματρώνης καὶ Δημοτικὸν scho-

λείον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 60 μαθητάς. Ἐπίνειον τοῦ Περδικίου εἶνε ὁ ὄρμος Ἅγιος Φωκᾶς λαβὼν τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ ἐν αὐτῷ ὑπάρχοντος ἐξωκκλησίου ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Φωκᾶ. Νεῖα συνοικία Περδικίου παράλιος πρὸς Β αὐτοῦ κειμένη ἔχουσα περὶ τὰς 15 οἰκίας καὶ ἐκκλησίδιον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τιμώμενον.

ΝΔ τοῦ Περδικίου ὑπάρχουσι τὰ χωρζιούδια τρία τὸν ἀριθμόν. Μονοκάμπιον ἔχον περὶ τὰς 25 οἰκίας καὶ ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου 15 Αὐγούστου ἐορτάζουσιν. Πλωμάριον ἔχον 20 οἰκίας καὶ ἐκκλησίαν, ἐπ' ὀνόματι τῶν παμμεγίστων Ταξιαρχῶν 8 Νοεμβρίου ἐορτάζουσιν καὶ Μιλιόπον ἔχον 15 οἰκίας καὶ ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου. Τὰ χωρία ταῦτα ἔχουσιν ἐν Δημοτικὸν σχολεῖον ἐν Πλωμαρίῳ ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 25 μαθητάς, ἀποτελοῦσι δὲ καὶ μίαν ἐνορίαν τοῦ ἐφημερίου αὐτῶν ἱερουργούντος ἐκ περιτροπῆς τὰς ἐκκλησίας αὐτῶν.

Δ τῶν χωρζιουδίων ὑπάρχει τὸ Καραβόσταμον παράλιον χωρίον συνδεδέμενον μετὰ τοῦ Γέροντος καὶ ἔχον ὁμοῦ ἄνω τῶν 120 οἰκιῶν, ἐνοριακὰς ἐκκλησίας τοὺς Ἁγίους Πάντας, τὸν Ἅγιον Ἰωάννην τὸν Πρόδρομον 26 Αὐγούστου ἐορτάζοντα καὶ τοὺς Ἁγίους Ἀναργύρους καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν 70 μαθητάς. Τὸ Καραβόσταμον διαδρέχει πρὸς Ἀνατολὰς μὲν ὁ Ἄρης ποταμός, εἰς τὸ μέσον δ' ὁ χεῖμαρος Καραβοστάμου, ὅστις κατὰ τὸ ἔτος 1892 καταβάς λίαν ὀρμητικῶς παρέσυρε καὶ κατηδάφισε τὰς παρὰ τὰς ὄχθας αὐτοῦ ὑπαρχούσας οἰκίας τῶν Καραβοσταμιῶν.

§ 17. Τὰ Ἀνατολικά Ἁγίου Κηρύκου.

Πρὸς Ἀνατολὰς τοῦ Ἁγίου Κηρύκου βαδίζοντες ἀπαντῶμεν κατὰ πρῶτον τὰ Θέρμα ἡμίσειαν ὥραν μακρὰν

τοῦ Ἁγίου Κηρύκου ἀπέχοντα. Ἐνταῦθα ὑπάρχει πηγὴ θερμῶν ὑδάτων, τὰ ὅποια ὑπάγονται εἰς τὴν τάξιν τῶν σιδηρούχων καὶ διακόσια βήματα μακρὰν ἄλλῃ πηγὴ θερμῶν ὑδάτων, τὰ ὅποια ὑπάγονται εἰς τὴν τάξιν τῶν θειούχων. Ἐκ τῶν θερμῶν τούτων πηγῶν μαρτυρεῖται ὅτι αὐτόθι ὑπῆρχον τὰ θέρμα ἢ αἱ Θέρμαι μία τῶν τριῶν ἀρχαίων πόλεων τῆς Ἰκαρίας. Ἐνταῦθα πολλοὶ ἐκ τῆς Σάμου καὶ τῆς προσκειμένης παραλίας τῆς Μ. Ἀσίας καταφεύγουσι πρὸς θεραπείαν. Ἐκ τῶν θέρμων νῦν χωροῦντες πρὸς Ἀνατολὰς καὶ διερχόμενοι τὸ Ἀγκάλιασμα ὄρμον εἰς ὃν πολλάκις καταφεύγουσι τὰ πλοῖα ἵνα προφυλαχθῶσιν ἀπὸ τοῦ Νοτίου ἀνέμου προσβάλλοντος μεγάλως τὸν ὄρμον Ἁγίου Κηρύκου, τὰ Κεραμέ μικρὸν ὄρμον, ὅπου ὑπάρχει καὶ ἐξωκκλησίαι ἐπ' ὀνόματι τοῦ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου τιμώμενον καὶ τῇ 8ῃ Σεπτεμβρίου ἐορτάζον φθάνομεν μετὰ τρίωρον καὶ πλέον ὁδοπορίαν ἀπὸ τοῦ Ἁγίου Κηρύκου εἰς Φάρον πεδιάδα κατὰφυτον ὑπ' ἀμπελώνων. Ἐνταῦθα ὑπάρχει ἐκκλησίαιον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τιμώμενον καθὼς καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ἀκρωτηρίου Δρακάνου ἐρείπια παλαιοῦ φάρου (φανοῦ) ἐξ οὗ ὄλον τὸ πέριξ μέρος καὶ σὺν αὐτῷ ὁλόκληρον τὸ τμήμα ἔλαβε τὸ ὄνομα Φανάριον.

§ 18. Τὰ Νότια Ἁγίου Κηρύκου.

Πρὸς τὰ ΝΔ τοῦ Ἁγίου Κηρύκου βαδίζοντες ἀπαντῶμεν κατὰ πρῶτον τὸν Ἀνεμόμυλον, εἶτα τὸν Ξηρόκαμπον, ἀκολουθῶν δὲ τὸ Λωδοκομεῖον ἡμίσειαν ὥραν μακρὰν τοῦ Ἁγίου Κηρύκου οἰκοδομηθὲν ἐν ἔτει 1890 φθάνομεν μετὰ μίαν ὥραν μακρὰν τοῦ Ἁγίου Κηρύκου εἰς τὴν ἱερὰν Μονὴν «Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου» τὴν ἐπονομαζομένην Λευκάδα. Ἡ ἱερὰ αὕτη Μονὴ ἐκτίσθη ἐν ἔτει 1770 ὑπὸ τινος ἱερομονάχου Χίου Νίφω-

νος ὀνόματι, μονάζουσι δ' ἐν αὐτῇ 20 καὶ πλεόν μοναχοὶ κοινοβιακῶς ζῶντες καὶ ἐκ τῆς προσωπικῆς αὐτῶν ἐργασίας ποριζόμενοι τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα.

Ἐν τῇ ἱερᾷ ταύτῃ Μονῇ ἤتكησε καὶ ὁ Ἅγιος Μακάριος ὁ Κορίνθου μεγάλως συντελέσας εἰς τὴν οἰκοδομὴν αὐτῆς καὶ τοῦ ὁποίου τὸ ἡσυχαστήριον (κελλίον) εἰς σωρὸν ἐρείπιων ὑπὸ τοῦ χρόνου μεταβληθὲν δείκνυται ἔτι καλούμενον ὑπὸ τῶν μοναζόντων πατέρων Δεσποτικόν. Φόρον σεβασμοῦ ἀποτίνοντες οἱ μονάζοντες πατέρες ἔκτισαν παραπλεύρως τῆς ἱερᾶς Μονῆς περικαλὲς ναΐδιον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀγίου Μακαρίου. Πρὸς Α τῆς ἱερᾶς Μονῆς ὑπάρχει πηγὴ θερμῶν ὑδάτων, τὰ ὅποια ἀνάγονται εἰς τὴν τάξιν τῶν μεταλλούχων καὶ ὀνομάζονται κοινῶς τὰ Θέρμα τῆς Μονῆς.

§ 19. Ξυλοσύρτης καὶ Περίχου.

Ἐκ τῆς ἱερᾶς Μονῆς βαδίζοντες πρὸς Νότον μετὰ ἡμίσειαν ὥραν φθάνομεν εἰς Ξυλοσύρτην χωρίον παράλιον ἔχον περὶ τὰς 70 οἰκίας, Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 60 μαθητὰς καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Β τοῦ Ξυλοσύρτου εἶνε τὰ Χάλκια συνεικία αὐτοῦ. Πρὸς Δ τοῦ Ξυλοσύρτου βαδίζοντες καὶ διαβαίνοντες τὸν χεῖμαρρον Βουδοχελές, ὁ ὁποῖος διαχωρίζει τὸν Ξυλοσύρτην ἀπὸ τὰ Περίχου φθάνομεν μετὰ μίαν σχεδὸν ὥραν εἰς τὰ Περίχου, τὰ ὅποια καὶ Κατσιμετάτων λέγονται καθὼς καὶ Χρυσόστομος ἐκ τῆς ἐνοριακῆς ἐκκλησίας «Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος» καλουμένης καὶ εἰς τὸ μέσον τῆς ἑδοῦ οὔσης. Τὰ Περίχου κατὰ παραφθορὰν τῆς λέξεως Περίχωρα ἔχουσα περὶ τὰς 110 οἰκίας, δημοτικὴν κρήνην παρὰ τὴν δημοσίαν ὁδὸν καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον οἰκοδομηθὲν δαπάνῃ τοῦ Πανσειωτάτου Ἀρχιμανδρίτου Ἡλιοῦ Μουσέτη, εἰς ὃ φοιτῶσι περὶ τοὺς 60 μαθητὰς. ΝΔ τούτων

καὶ εἰς ἀπόστασιν ἑνὸς τετάρτου τῆς ὥρας ὑπάρχουσιν αἱ Βαλανιδζαὶ ἔχουσιν ὠραίαν τοποθεσίαν καὶ ὀλίγον μακρότερον ΝΔ ἢ Βαόνη πεδιάς κατάφυτος ὑπὸ ἐλαιῶν. Ἐπίνειον τῶν Περιχου (περιχώρων) εἶνε τὸ Λειθόδιον κείμενον πρὸς Ν καὶ ἡμίσειαν ὥραν μακράν.

§ 20. Σχολεῖα Φαναρίου καὶ συντήρησις αὐτῶν.

Πάντα τὰ σχολεῖα τοῦ τμήματος Φαναρίου Ἰκαρίας διοικοῦνται ὑπὸ τοῦ Δημογεροντικοῦ Συμβουλίου, τὸ ὁποῖον διορίζει τοὺς διδασκάλους, ἐνεργεῖ τὰς εἰσπράξεις τῶν κοινοτικῶν πόρων καὶ τὰς πληρωμὰς τῶν μισθῶν τῶν διδασκάλων διὰ τοῦ ταμίου τῆς κοινότητος. Κοινοτικοὶ πόροι εἶνε οἱ ἀκόλουθοι.

- 1) Τὰ εἰσιτήρια τῶν μαθητῶν.
- 2) Αἱ συνδρομαὶ τῶν ἐνοριακῶν Ναῶν.
- 3) Ὁ φόρος τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς πωλούμενος διὰ πλειοδοτικῆς δημοπρασίας.
- 4) Ὁ φόρος τῶν αἰγοπροβάτων πωλούμενος διὰ πλειοδοτικῆς δημοπρασίας.
- 5) Ἡ ἐνοικίασις τῶν Θέρμων γιγνομένη διὰ πλειοδοτικῆς δημοπρασίας.
- 6) Οἱ τόκοι τοῦ κληροδοτήματος τοῦ μακαρίτου Ἀναγνώστου Παμφίλη.
- 7) Τὸ ἐκ τῆς διαφορᾶς τοῦ νομίσματος προερχόμενον κέρδος τοῦ μονοπωλείου τῶν βιβλίων καὶ
- 8) Ἡ τελωνειακὴ ἐπιχρῆγήγησις τὴν ὁποίαν ἡ Σ. Κυβέρνησις παρέχει εἰς τὴν κοινότητα Ἰκαρίας δυνάμει τῶν προνομίων τῆς Μαχτοῦ.

Ἐκ πάντων τούτων τῶν κοινοτικῶν πόρων μόνις εἰσπράττεται τὸ ἐπαρκεῖν χρηματικὸν ποσὸν διὰ τὴν μισθοδοσίαν τῶν διδασκάλων.

Τμήμα Μεσαρίας.

Τὸ τμήμα Μεσαρίας ὀνομασθὲν οὕτως ὡς ἐκ τῆς γεωγραφικῆς αὐτοῦ θέσεως ἐπειδὴ κατέχει τὸ κέντρον τῆς νήσου (μέσον μέρος)· εἶνε τὸ κάλλιστον ὡς πρὸς τὴν γονιμότητα τοῦ ἐδάφους. Ἔχει δὲ τὰ ἀκόλουθα χωρία.

§ 21. Εὐδήλος καὶ τὰ ἀνατολικὰ αὐτοῦ.

Πρωτεύουσα τοῦ τμήματος Μεσαρίας εἶνε ὁ Εὐδήλος παράλιον χωρίον κείμενον ἐπὶ τῆς βορείου ἀκτῆς τῆς νήσου, ἔχον δὲ περὶ τὰς 100 οἰκίας, ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἱερομάρτυρος Χαραλάμπους μετὰ τῶν παρεκκλησιῶν Ἁγίος Νικόλαος καὶ Ἁγίος Ἰσίδωρος, Σχολεῖα ὁ Εὐδήλος ἔχει ἐν δέτακτον Ἑλληνικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν 15 μαθητάς, Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 60 μαθητάς καὶ Δημοτικὸν Παρθεναγωγεῖον ἀριθμοῦν περὶ τὰς 40 μαθητριάς. Ὁ ἔρμος Εὐδήλου ἀσφαλὴς καὶ ὀλιγοδάπανος διὰ τὴν κατασκευὴν λιμένος.

Πρὸς Ἀνατολὰς Εὐδήλου βαδίζοντες καὶ διερχόμενοι τὸ Φλὲς συνοικίαν Εὐδήλου ἔχουσιν περὶ τὰς 10 οἰκίας καὶ ἐξωκλήσιον ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου τῇ 15ῃ Αὐγούστου ἑορτάζον, τὰ Κεραμέ συνοικίαν ὡσαύτως Εὐδήλου ἔχουσιν περὶ τὰς 20 οἰκίας, καὶ ἐνοριακὰς ἐκκλησίας δύο μίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου 29 Αὐγούστου ἑορτάζουσιν, καὶ ἄλλην ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας Κυριακῆς 7 Ἰουλίου ἑορτάζουσιν φθάνομεν εἰς Ἀγίαν Ἀρμένην τοποθεσίαν λαβοῦσαν τὸ ὄνομα ἐκ τῆς ἐν αὐτῇ ἄλλοτε ὑπαρχούσης ἐξοχικῆς ἐκκλησίας «Ἁγία Ἑρμιόνη» 4 Σεπτεμβρίου ἑορταζούσης. Πρὸς Ν ὑπάρχει τὸ Κυπαρίσι καὶ πρὸς

ΝΑ τούτου ὁ Φοίνικας συνοικίαι Ἀραβούσης ἔχουσιν περὶ τὰς 10 οἰκίας.

Ἐκ τῆς Ἀγίας Ἀρμένης χωροῦντες ΝΑ μετὰ ὁδοπορίαν μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας ἀπὸ τὸν Εὐδήλον φθάνομεν εἰς Ἀράθουσιν χωρίον ὁρεινὸν ΝΑ τοῦ Εὐδήλου ἔχον περὶ τὰς 60 οἰκίας ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Μεγαλομάρτυρος Μαρίνης 17 Ἰουλίου ἐορτάζουσιν καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 60 μαθητάς. Τὴν Ἀράθουσιν πρὸς Δ. διαθρέχει ὁ χεῖμαρρος Μυλῖντας παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἐκκλησιῖδιον ἐπ' ὀνόματι τῆς Μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Παρασκευῆς 26 Ἰουλίου ἐορτάζον καὶ πρὸς Α ὁ χεῖμαρρος Καραβόσταμου διαχωρίζων τὸ τμήμα Φαναρίου ἀπὸ τοῦ τμήματος Μεσαρίας. Ἐπίνειον τῆς Ἀραβούσης εἶνε τὸ Καραβόσταμον.

§ 22. Δυτικὰ Εὐδήλου.

Πρὸς Δ τοῦ Εὐδήλου βαδίζοντες καὶ διερχόμενοι τὸ Φύτευμα συνοικίαν Εὐδήλου ἔχουσιν 6 οἰκίας εἰσερχόμεθα μετὰ ἡμίσειαν ὥραν μακρὰν τοῦ Εὐδήλου εἰς Κάμπον πεδιάδα κατάφυτον ὑπ' ἀμπέλων καὶ ἔχουσιν περὶ τὰ 60 οἰκήματα ἐν οἷς διαμένουσιν οἱ ἐκ τῶν ἄλλων χωρίων καλλιεργοῦντες τὰ κτήματα αὐτῶν. Ἐνταῦθα ὑπάρχουσι ἐρίπεια παλαιὰ, εἰς ἡμικατεστραμμένος πύργος καλούμενος κοινῶς Παλάτι, διάφοροι ἐπιγραφαὶ καὶ Ναὸς παλαιὸς Βυζαντινοῦ ρυθμοῦ ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἀγίας καὶ Μεγαλομάρτυρος Εἰρήνης τῇ 5ῃ Μαΐου πανηγυρίζων. Ἐκ τῶν διατηρουμένων ἐρείπειων εἰκάζεται ὅτι αὐτόθι ὑπῆρχεν ἡ Οἰνὴ μία τῶν τριῶν ἀρχαίων πόλεων τῆς Ἰκαρίας. Τὸν Κάμπον κατὰ μῆκος διαθρέχει ὁ ποταμὸς Βουτσιδὲς δεχόμενος τὰ ὕδατα τῶν χειμάρρων Σταθούσης καὶ Λειβάδων καὶ χρησιμεύων ὥς ὄριον τὸ διαχωρίζον τὸ τμήμα Μεσαρίας ἀπὸ τοῦ τμήματος Περαμερίας.

§ 23. Τὰ Νότια Εὐδήλου.

Πρὸς Νότον Εὐδήλου χωροῦντες καὶ διερχόμενοι τὸν Κατσίριφον συνοικίαν Εὐδήλου, Ἀνάκυμα σμικροτάτην πεδιάδα κατὰφυτον ὑπ' ἀμπέλων, Ξανθὴν συνοικίαν ὡσαύτως Εὐδήλου ἔχουσιν περὶ τὰς 10 οἰκίας ἐν αἷς διαμένουσιν οἱ Μεσαρίται καλλιεργοῦντες τὰ κτήματα αὐτῶν φθάνομεν εἰς Ἀκαμάτραν ἢ Κᾶ χωρίον, μεσόγειον χωρίον ἀπέχον μίαν καὶ πλεόν ὥραν ἀπέχον τοῦ Εὐδήλου. Ἡ Ἀκαμάτρα ἔχει περὶ τὰς 70 οἰκίας, τρεῖς ἐνοριακὰς ἐκκλησίας τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου ἐπονομαζομένην «Παναγία ἡ Λέφενα», τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ καὶ τοὺς Ταξιάρχας μετὰ τῶν παρεκκλησιῶν αὐτῶν καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 50 μαθητάς. Πρὸς Α τῆς Ἀκαμάτρας καὶ εἰς ἀπόστασιν μιᾶς ὥρας μακρὴν εἶναι ὁ Δρουτσουλας χωρίον ἔχον περὶ τὰς 20 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῶν Ἀγίων Πάντων. Πρὸς Β. τοῦ Δρουτσούλου εἶνε ἡ Δλήνη συνοικία αὐτοῦ ἔχουσα περὶ τὰς 10 οἰκίας καὶ ἐκκλησίαν πρὸς τιμὴν τοῦ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου.

§ 24. Τὰ ἀπ' ἔσω χωρία Μεσαρίας.

Πρὸς τὰ ΝΔ τῆς Ἀκαμάτρας χωροῦντες μετὰ ἡμίσειαν ἀπ' αὐτῆς ὥραν φθάνομεν εἰς Δάφνην χωρίον μεσόγειον ἔχον περὶ τὰς 50 οἰκίας καὶ δύο ἐνοριακὰς ἐκκλησίας μίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου καὶ ἄλλην ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου 24 Ἰουνίου ἐορτάζουσιν. Ἐκεῖθεν νοτιώτερον βαδίζοντες μετὰ δέκα καὶ πέντε ὥς ἔγγιστα λεπτῶν ἀπὸ τῆς Δάφνης φθάνομεν εἰς Πλατάνι χωρίον ὡσαύτως μεσόγειον ἔχον περὶ τὰς 25 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τιμωμένην καὶ ἐπονομαζομέ-

νην «Παναγία τοῦ Κύκου». Εἰς τὸ μέσον Δάφνης καὶ Πλατανίου ὑπάρχει τὸ Ἑλληνικὸν σχολεῖον Μεσαρίας δίτακτον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 12 μαθητάς καὶ τὸ Δημοτικὸν σχολεῖον τῶν ἀπ' ἔσω χωρίων ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 60 μαθητάς.

Τὸ Πλατάνι κατὰ μῆκος διαβρέχει τὸ ρεῦμα Στελὶ ἐξ οὗ καὶ τὸ κέντρον τῆς συναθροίσεως τῶν κατοίκων Πλατανίου ὀνομάζεται Στελί, ὅπου ὑπάρχει καὶ Δημοτικὴ κρήνη.

§ 25. Κοσῆκια καὶ Πετροπούλιον.

Νοτιώτερον τούτων χωροῦντες μετὰ ἡμίσειαν ὥραν φθάνομεν εἰς Κοσῆκια (ὀνομασθέν οὕτω κατὰ τὸν γλωσσολόγον κ. Γ. Χατζιδάκην ἐκ τοῦ Οἰκοσῆκια), χωρίον μεσόγειον ἔχον περὶ τὰς 28 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου ἐπιλεγομένην «Παναγία ἡ Δέσποινα» καὶ τῇ 15ῃ Αὐγούστου ἐορτάζουσαν. Πρὸς Α τῶν Κοσηκίων ὑπάρχει τὸ Πριόνι, βουνὸς ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἐκκλησιδὶον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ ἐπονομαζομένου Δεργανᾶ, μετὰ ἀρχαίων στηλῶν, αἵτινες κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ Ναοῦ τῆς Ταυροπόλου Ἀρτέμιδος ἐκεῖ πλησίον ὑπάρχοντος. Ἐνταῦθα ὑπάρχουσι καὶ λείψανα ἀρχαίου τείχους, τὸ ὅποιον ἀνῆκεν εἰς τι φρούριον ἐξ οὗ καὶ μέχρι σήμερον τὸ μέρος τοῦτο ὀνομάζεται Κάστρον.

Πρὸς Δυσμὰς τῶν Κοσηκίων βαδίζοντες καὶ διαβαίνοντες τὸν χείμαρρον Λειβάδα φθάνομεν μετὰ ἕν τέταρτον τῆς ὥρας εἰς Πετροπούλιον χωρίον ὄρεινόν καὶ ὥς κείμενον παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Χριστοῦ βουνί, ἔχον περὶ τὰς 20 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐπονομαζομένην «Παναγία ἡ Ἀντιφωνήτισσα» καὶ τῇ 15ῃ Αὐγούστου

ἐορτάζουσιν. Ἐνταῦθα ὑπάρχει καὶ σπήλαιον εἰς ὃ σχηματίζονται σταλακτίται καλούμενοι κοινῶς ὑπὸ τῶν ἐντοπίων Ἰμνιο.

§ 26. Τὰ Νότια χωρία Μεσαρίας.

Πρὸς Ν τοῦ Πετροπουλίου χωροῦντες καὶ διαβαίνοντες τὸν βουνὸν Νοσὲ κατερχόμεθα εἰς Μαγγανίτην ἀποικίαν Πετροπουλίου, χωρίον παράλιον κείμενον εἰς τὰ Ν τῆς νήσου καὶ ἔχον περὶ τὰς 40 οἰκίας, ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Νικολάου 6 Δ)θρίου ἐορτάζουσιν καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 30 μαθητάς. Πρὸς Ἀνατολὰς τοῦ Μαγγανίτου βαδίζοντες μετὰ δύο ὥρας φθάνομεν εἰς Πλαγιάν ἀποικίαν Κοσηκίων παράλιον ὡσαύτως χωρίον κείμενον πρὸς Ν τῆς νήσου, ἔχον δὲ περὶ τὰς 15 οἰκίας καὶ ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου 8 Σ)θρίου ἐορτάζουσιν. Πρὸς Ἀνατολὰς τῆς Πλαγιάς βαδίζοντες φθάνομεν εἰς τὰ χωρὶα ἀποικίαν Πλατανίου χωρίον παράλιον πῶς ἔχον 30 οἰκίας, Ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου 8 Σ)θρίου ἐορτάζουσιν καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 25 μαθητάς. Ἀνατολικώτερον τούτων χωροῦντες μετὰ ἡμίσειαν ὥραν φθάνομεν εἰς Βαρδαράδων συνοικίαν αὐτῶν ἔχουσαν 6 ἢ 7 οἰκίας καὶ εἶτα εἰς τὸ ρεῦμα τῶν Τσαμπατάτων τὸ διαχωρίζον τὸ τμήμα Μεσαρίας ἀπὸ τοῦ τμήματος Φαναρίου.

§ 27. Σχολεῖα Μεσαρίας καὶ συντήρησις αὐτῶν.

Πάντα τὰ σχολεῖα τοῦ τμήματος Μεσαρίας διοικεῖνται ὑπὸ τοῦ Δημογεροντικοῦ Συμβουλίου Μεσαρίας, τὸ ὁποῖον διορίζει τοὺς διδασκάλους, ἐνεργεῖ τὰς εἰσπράξεις τῶν κοινοτικῶν πόρων καὶ τὰς πληρωμὰς τῶν μισθῶν τῶν διδασκάλων διὰ τοῦ ταμίου τῆς Κοινότητος. Κοινοτικοὶ πόροι Μεσαρίας εἶναι οἱ ἀκόλουθοι.

- 1) Τὰ εἰσιτήρια τῶν μαθητῶν.
- 2) Ὁ φόρος τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς πωλούμενος διὰ πλειοδοτικῆς δημοπρασίας.
- 3) Ὁ φόρος τῶν αἰγοπριβάτων καὶ φορτηγῶν ζώων πωλούμενος διὰ πλειοδοτικῆς δημοπρασίας.
- 4) Τὸ ἐκ τῆς διαφορᾶς τοῦ νομίσματος προερχόμενον κέρδος τοῦ μονοπωλείου τῶν βιβλίων καὶ
- 5) Τὰ δύο τρίτα τοῦ φόρου τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς ἐκ τοῦ ὅρου Καραδοστάμου.

Ἐκ πάντων τούτων τῶν κοινοτικῶν πόρων εἰσπράττεται εὐκόλως τὸ ποσὸν τὸ ἐπαρκεῖν διὰ τὴν μισθοδοσίαν τῶν διδασκάλων. Σημ. Ἀσύγγνωστον ἀδίκημα εἰς τοὺς μαθητὰς διαπράττουσιν οἱ τὰ ἐκπαιδευτήρια Μεσαρίας διευθύνοντες διατηροῦντες ἕνεκεν λόγων ἰδιοτελείας δύο δίτακτα Ἑλληνικὰ σχολεῖα ἀριθμοῦντα ἑκαστον δεκάδα μαθητῶν καὶ στερούμενοι σχολαρχικῆς τάξεως. Εὐχῆς ἔργον ἤθελεν εἶσθαι ἂν οἱ δυνάμενοι ἐνέργουν ἵνα καταργηθῇ τὸ ἐν ἐκ τῶν δύο Ἑλληνικῶν σχολείων καὶ ἀναδιοργανωθῇ τὸ ἕτερον τέλειον καὶ πλήρες, ὥς ἀπαιτεῖ ὁ περὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως Νόμος.

Γ'.

Τμήμα Περαιμερίας.

Τὸ τμήμα Περαιμερίας ὀνομασθὲν οὕτως ὥς ἐκ τῆς γεωγραφικῆς αὐτοῦ θέσεως, ἐπεὶδὴ κατέχει τὸ πέραν μέρος τῆς νήσου ὑποδιαιρεῖται εἰς τρία μικρότερα διαμερίσματα α.) τὴν Περαιμερίαν β.) τὰς Ράχας καὶ γ.) τὸν Πάπαν· ἔχει δὲ τὰ ἀκόλουθα χωρία.

§ 28. Πρωτεύουσα Περαιμερίας.

Πρωτεύουσα τοῦ τμήματος Περαιμερίας εἶνε αἱ Ράχαι χωρίον μεσόγειον κείμενον εἰς τὸ μέσον τοῦ τμήμα-

τος ἔχον ἄνω τῶν 200 οἰκιῶν καὶ διαιρούμενον εἰς τρεῖς ἐνορίας, τὴν ἐνορίαν τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ μετὰ τῶν παρεκκλησιῶν Ἀγίου Γεωργίου καὶ Ἀγίου Ἰωάννου, ἔχουσιν περὶ τὰς 100 οἰκίας καὶ Ἀστικὴν Σχολὴν ἀριθμοῦσαν περὶ τοὺς 70 μαθητάς. β'.) Τὴν ἐνορίαν τοῦ Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου μετὰ τῶν παρεκκλησιῶν Παναγία 8 Σεπτεμβρίου ἐορτάζουσα καὶ ἅγιος Χαράλαμπος ἔχουσιν περὶ τὰς 40 οἰκίας καὶ γ'.) τὴν ἐνορίαν τοῦ ἱερομάρτυρος Πολυκάρπου 23 Φεβρουαρίου ἐορτάζουσιν μετὰ τοῦ παρεκκλησίου τῆς ἁγίας Παντελεήμων ἔχουσιν περὶ τὰς 50 οἰκίας. Αἱ δύο αὗται ἐνορίαι ἔχουσιν ἐν Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 50 μαθητάς. Αἱ Ράχαι ἔχουσι καὶ Δημοτικὸν Παρθεναγωγεῖον ἀριθμοῦν περὶ τὰς 40 μαθητρίδας. Ἐπίνειον τῶν Ραχῶν εἶνε ὁ Ἀρμενιστὴς πάλαι Ἰστοὶ καλούμενος καὶ κείμενος πρὸς Α τοῦ Στρεφονίου ἀκρωτηρίου καὶ πρὸς Β τῶν Ραχῶν, ἀφ' ὧν ἀπέχει πλέον τῆς ὥρας. Ἐνταῦθα ὑπάρχουσι περὶ τὰ 30 οἰκήματα χρησιμεύοντα ὡς ἀποθήκαι τῶν ἐμπορῶν καὶ τῶν πλοιάρχων.

Τὰς Ράχας κατὰ μῆκος διαδρέχουσιν οἱ ποταμοὶ Μύρσωνας διαχωρίζων τὰς Ράχας ἀπὸ τὴν Περαμερίαν καὶ χυνόμενος εἰς Μεσακτὴν. Ὁ Χάρακας διαχωρίζων τὰς ἐνορίας Χριστοῦ καὶ ἁγίου Δημητρίου ἀπὸ τὴν ἐνορίαν ἁγίου Πολυκάρπου καὶ χυνόμενος εἰς Λειβάδιον, καὶ ὁ Χάλαρης διαχωρίζων τὰς Ράχας ἀπὸ τὴν Προσπέραν καὶ χυνόμενος εἰς Νᾶ Δ τοῦ Ἀρμενιστοῦ. Ὁ Νᾶς ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε διατηρουμένων ἐρειπίων εἰκάζεται ὅτι ἦτο λιμενίσκος τὸ πάλαι, τὸν ὅποιον οἱ ἐγχώριοι ἐν' ἀπαλλαγῇ τῶν πειρατῶν προσέχουσιν διὰ κορμῶν δένδρων μεγάλως εἰς τοῦτο συντελέσαντος καὶ τοῦ εἰς αὐτὸ τὸ μέρος ἐκβάλλοντος ποταμοῦ Χάλαρη. Εἰς τὸ στόμιον τοῦ λιμένος κατὰ παράδοσιν λέγεται ὅτι

ὑπῆρχε τὸ πάλαι ἄγαλμα κατὰ τινὰς μὲν τῆς Ἀθηνᾶς καθ' ἡμᾶς δὲ τῆς Ἀρτέμιδος κρατούσης εἰς τὴν χεῖρα μῆλον, (διότι ἐν Ἰκαρία ἐλατρεύετο τὸ πάλαι ἡ Ἀρτεμις), τὸ ὁποῖον χωστὲν διακρίνεται μόνον ὅταν ὁ ποταμὸς ὀρμητικώτατα καταβάς συμπαρασύρῃ τὴν ἄμ-
μον.

§ 29. Τὰ χωρία Περαιμερίας.

Πρὸς Α τῶν Ραχῶν βαδίζοντες καὶ διαβαίνοντες τὸν Χάρακαν καὶ τὸν Μύρσωνα ποταμὸν φθάνομεν μετὰ ἡμίσειαν ὥραν εἰς Μουντὲ, ἔνθα εἰς τὸ Β μέρος τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης εἰς Περαιμερίαν ἐπὶ τινος γηλόφου ὑπάρχει ἐξωκκλησίον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου τιμώμενον καὶ πολλοὺς προσελκύον προσκυνητάς ἐξ ὅλης τῆς νήσου κατὰ τὴν ἑορτὴν καὶ πανηγυριν αὐτοῦ τελουμένην τῇ 25ῃ Μαρτίου. Ἐκ τοῦ Μουντὲ διευθυνόμενοι πρὸς Α καὶ διαβαίνοντες διαφόρους χειμάρρους καὶ τὸν Χαλκιζῆαν ποταμὸν φθάνομεν μετὰ μίαν ὥραν εἰς Περαιμερίαν, τὴν ὁποίαν ἀποτελοῦσι τὰ ἐξῆς χωρία.

Μάραθον χωρίον μεσόγειον ΒΑ τῶν Ραχῶν κείμενον καὶ ἔχον περὶ τὰς 30 οἰκίας καὶ δύο ἐνοριακὰς ἐκκλησίας, τὴν μὲν ἐπ' ὀνόματι τοῦ προφήτου Δανιὴλ 17 Δεκεμβρίου ἑορτάζουσιν τὴν δ' ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου 29 Αὐγούστου ἑορτάζουσιν μετὰ τῶν παρεκκλησιῶν αὐτῶν ἃς καὶ ἐναλλάξ ἱεουργεῖ ὁ ἐφημέριος αὐτῶν. ΝΑ τοῦ Μαραθίου βαδίζοντες μετὰ ἡμίσειαν σχεδὸν ὥραν φθάνομεν εἰς Φραντάτον χωρίον μεσόγειον ἔχον περὶ τὰς 60 οἰκίας, ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ μετὰ τῶν παρεκκλησιῶν τῆς καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 50 μαθητάς. ΝΑ τοῦ Φραντάτου εἶνε τὰ Ἀρνοπέζια συνοικία αὐτοῦ ἔχουσα 6 ἢ 7 οἰκίας.

Πρὸς Β τοῦ Μαράθου βαδίζοντες μετὰ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας φθάνομεν εἰς Πηγὴν συνοικίαν Σταύλου μεσόγειον ἔχουσαν περὶ τὰς 15 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ τοῦ Θεοδίκτου 20 Ἰουλίου ἐορτάζουσιν. ΝΔ τῆς Πηγῆς ἐντὸς τοῦ Μοναστηριακοῦ δάσους εἰς ἀπόστασιν 10 καὶ πλέον λεπτῶν τῆς ὥρας ἀπὸ τῆς Πηγῆς ὑπάρχει ἡ Ἱερὰ Μονὴ Ὁσίας Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας τῇ 9ῃ Νοεμβρίου ἐορτάζουσα. Ἡ Ἱερὰ αὕτη Μονὴ ἐν ἣ φυλάσσονται καὶ τὰ σεπτὰ τῆς Ὁσίας ὅσα κτισθεῖσα πρὸ 200 καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν εἶχεν ἄλλοτε κτηματικὴν περιουσίαν ἀνωτέραν τῶν 2000 λιρῶν, ἥτις ὅμως χάρις εἰς τὴν ἀδιαφορίαν καὶ τὸ σφετεριστικὸν τῶν κατὰ καιροῦ ἐπιτρόπων ἐπὶ τοσοῦτον ἐμειώθη, ὥστε καὶ ἡ ἐναπομείνουσα κακῶς διαχειριζομένη ἀδυνατεῖ νὰ διαθρέψῃ καὶ τὸν ἓνα μοναχόν, ὃς σήμερον μονάζει ἐν αὐτῇ. Εὐτυχῶς ὁ νῦν Μητροπολίτης Σάμου καὶ Ἱκαρίας Ἀθανάσιος ἐπελήφθη μετὰ δραστηριότητος τῆς ἀνορθώσεως καὶ τακτοποιήσεως αὐτῆς καὶ πιστεύομεν ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θέλομεν ἰδῆ αὐτὴν ἀνακτῶσαν τὸν πρῶτον αὐτῆς κτηματικὸν πλοῦτον.

§ 30. Σταῦλος.

Πρὸς Β τῆς Ἱερᾶς Μονῆς χωροῦντες μετὰ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας φθάνομεν εἰς Σταῦλον χωρίον μεσόγειον ἔχον περὶ τὰς 20 οἰκίας, ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ καὶ Δημοτικὸν σχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 40 μαθητάς. ΒΔ τοῦ Σταύλου καὶ εἰς ἀπόστασιν πλέον τῆς ἡμίσειας ὥρας ὑπάρχει τὸ Αὐλάκιον συνοικία Σταύλου παράλιος ἔχουσα περὶ τὰς 15 οἰκίας. ΝΔ τοῦ Σταύλου χωροῦντες μετὰ ἡμίσειαν σχεδὸν ὥραν φθάνομεν εἰς τὸ Φεῖδος συνοικίαν Σταύλου μεσόγειον ἔχουσα περὶ τὰς 15 οἰ-

κίας καὶ ἐκκλησίδιον ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Ἀθλοφόρου καὶ Ἱαματικοῦ Παντελεήμονος.

Ἐπίνειον ὁλοκλήρου τῆς Περαιμερίας εἶνε ὁ Εὐδήλος καὶ διὰ τοῦτο τὸ τμήμα Περαιμερίας λαμβάνει δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ Σ. Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ἱκαρίας τὸ ἐν πέμπτῳ ἐκ τοῦ Δημοτικοῦ φόρου τῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς ἐκ τοῦ ὁρμου Εὐδήλου τοῦ τμήματος Μεσαρίας.

§ 31. Λαφαχάδαι.

Ἐκ τοῦ Φείδους χωροῦντες πρὸς Δ καὶ ἁπῶς πρὸς Ν καὶ διερχόμενοι δύο χειμάρρους φθάνομεν μετὰ ἡμίσειαν ὥραν εἰς Μανδριά συνοικίαν μεστέγειον τῶν Λαφαχάδων κειμένων πρὸς Ν αὐτῶν καὶ τοῦ Γιαλισκαρίου πρὸς Β τῶν Μανδριῶν κειμένου καὶ ἐπινείου αὐτῶν ὄντος. Καὶ τὰ τρία ταῦτα χωρίδια ἀποικία Μαράθου ὄντα, ἀποτελοῦσι μίαν ἐνορίαν ἔχουσιν περὶ τὰς 40 οἰκίας καὶ τρεῖς ἐνοριακὰς ἐκκλησίας τὴν μὲν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου 25 Ἀπριλίου ἑορτάζουσιν ἐν Λαφαχάδαις, τὴν δ' ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου ἐν Μανδριοῖς 24 Ἰουνίου ἑορτάζουσιν καὶ τρίτην ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Νικολάου ἐν Γιαλισκαρίῳ 23 καὶ ἐναλλάξ ἱερουργεῖ ὁ ἐφημέριος αὐτῶν. Καὶ τὰ τρία ταῦτα χωρία ἔχουσιν ἐν Δημοτικὸν σχολεῖον ἐδρεῦον ἐν Μανδριοῖς καὶ ἀριθμοῦν περὶ τοὺς 30 μαθητάς. Ἐκ Μανδριῶν διευθυνόμενοι πρὸς Δ. καὶ διαβαίνοντες τὸν Μύρτωνά ποταμὸν διὰ γεφύρας φυτικῆς, παρὰ τὴν ἐκβολὴν τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἑτέρα γέφυρα τεχνικὴ κτισθεῖσα πρὸ ἔτους καὶ πλέον τῇ φροντίδι τοῦ φιλοκάλου καὶ φιλοπροόδου κ. Ἀποστόλου Ν. Μελλῆ φθάνομεν μετὰ ἡμίσειαν καὶ πλέον ὥραν εἰς ἅγιον Πολύκαρπον ἐνορίαν Ραχῶν. Ἐκ τοῦ ἁγίου Πολυκάρπου χωροῦντες πρὸς Ν καὶ διαβαί-

νοντες τὸν Χάρακαν διὰ γεφύρας κτισθείσης πρὸ δεκαετίας καὶ πλέον τῇ φροντίδι καὶ ἐπιστάσει τοῦ κ. Ἀποστόλου Ν. Μελλῆ φθάνομεν μετὰ ἡμίσειαν σχεδὸν ὥραν εἰς τὴν ἐνορίαν τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ἐνιεῦθεν χωροῦντες πρὸς τὸ ΝΔ μέρος τῶν Ραχῶν φθάνομεν μετὰ ἡμίσειαν σχεδὸν ὥραν εἰς Καρυὰς (Καραῖς) συνοικίαν Ραχῶν ἔχουσιν περὶ τὰς 10 οἰκίας καὶ ἐκκλησίδιον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ τοῦ Θεσβίτου.

§ 32. Τὰ Δυτικὰ χωρία τῆς νήσου.

Ἐκ Καρυῶν ἤδη χωροῦντες πρὸς Δ καὶ διαβαίνοντες τὸν Χάλαρην ποταμὸν μετὰ μίαν καὶ πλέον ὥραν φθάνομεν εἰς Κουνιάδον χωρίον μεσόγειον ἔχον περὶ τὰς 25 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς ἁγίας Εἰρήνης τῇ 5ῃ Μαΐου ἐορτάζουσιν. Πρὸς Β. τοῦ Κουνιάδου χωροῦντες μετὰ ἡμίσειαν ἀπ' αὐτοῦ ὥραν φθάνομεν εἰς Προεσπέραν συνοικίαν αὐτοῦ ἔχουσιν περὶ τὰς 10 οἰκίας καὶ ἐξωκκλήσια δύο τὰ μὲν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, τὸ δὲ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου 29 Αὐγούστου ἐορτάζον. Πρὸς Ν ἤδη τοῦ Κουνιάδου χωροῦντες μετὰ ἡμίσειαν ὥραν φθάνομεν εἰς Βρακάδας μεσόγειον χωρίον ἔχον περὶ τὰς 30 οἰκίας καὶ ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ τοῦ Θεσβίτου 20 Ἰουλίου ἐορτάζουσιν. Ἐπίνειον τῶν χωρίων τούτων εἶνε ὁ Νάνουρας ἔχων 5 οἰκήματα σχεδὸν χρησιμεύοντα ὡς ἀποθήκαι. Πρὸς Ν τῶν Βρακάδων χωροῦντες μετὰ ὥραν σχεδὸν φθάνομεν εἰς Λαγκάδα χωρίον ἐπὶ τῆς ὁμωνύμου κοιλάδος ἔχον περὶ τὰς 15 οἰκίας καὶ ἐνοριακὰς ἐκκλησίας δύο τὴν μὲν ἐπ' ὀνόματι τῆς ἁγίας Τριάδος, τὴν δὲ ἐπ' ὀνόματι τῆς Καιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Τὴν Λαγκάδα κατὰ μῆκος διαδρέχει

ὁ χεῖμαρρος Κισὲ χυνόμενος εἰς Μαυριγιάννον ὅπου ὑ-
πάρχει καὶ τὸ Ἱερὸν Μονήδριον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Εὐαγ-
γγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου τὸ ἐπιλεγόμενον «Παναγία τοῦ
Μαυριγιάννου».

Ἐκ τῆς Λαγκάδας χωροῦντες πρὸς τὰ ΝΔ μετὰ μίαν
καὶ ἡμίσειαν ὥραν φθάνομεν εἰς Ἀμάλου χωρίον μεσό-
γειον ἔχον περὶ τὰς 30 οἰκίας καὶ δύο ἐνοριακὰς ἐκκλη-
σίας ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου καὶ
ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου 8 Μαΐου
ἐορτάζουσιν. Τὸ Ἀμάλου κατὰ μῆκος διαδρέχει χεί-
μαρρός τις καλούμενος τῆς Ψευδῆς τὸ ριάκι. ΝΑ τοῦ
Ἀμάλου χωροῦντες μετὰ ἡμίσειαν σχεδὸν ὥραν φθάνο-
μεν εἰς Κάλαμον συνοικίαν Ἀμάλου ἔχουσιν περὶ τὰς
15 οἰκίας καὶ ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἱερομάρτυρος
Χαραλάμπους 10 Φεβρουαρίου ἐορτάζουσιν. Καὶ τὰ δύο
ταῦτα χωρία ἀποτελοῦσι μίαν ἐνορίαν. Οὐδὲν τῶν Δυ-
τικῶν χωρίων τῆς νήσου ἔχει σχολεῖον.

§ 33. Τὰ Νότια χωρία τῆς νήσου.

ΝΑ τοῦ Καλάμου χωροῦντες καὶ διαβαίνοντες τὸ Κά-
στρον (βουνόν) μετὰ μίαν ὥραν φθάνομεν εἰς Καρκινά-
γριον (ὀνομασθέν οὕτω ἐκ τῆς ἄγρας τῶν καρκίνων), χω-
ρίον παράλιον κείμενον εἰς τὰ Ν τῆς νήσου ἔχον δὲ περὶ
τὰς 35 οἰκίας δύο ἐνοριακὰς ἐκκλησίας τὴν μὲν ἐπ' ὀ-
νόματι τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ τῇ 2α
Φεβρουαρίου ἐορτάζουσιν καὶ ἄλλην ἐπ' ὀνόματι τῆς
Ζωοδόχου Πηγῆς τῇ Παρασκευῇ τῆς Διακαινησίμου
ἐορτάζουσιν καὶ Γραμματοσχολεῖον ἀριθμοῦν περὶ τοὺς
25 μαθητάς. Ἦδη ἤρξατο οἰκοδομουμένη ἐν Καρκινα-
γρίῳ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν Νέα ἐκκλησία ἐπ' ὀνόματι τοῦ
ἁγίου Νικολάου. Πρὸς Δ τοῦ Καρκιναγρίου ἐπὶ τοῦ ἀ-
κρωτηρίου Πάπα ὑπάρχει ὁ Φάρος πρὸ δεκαετίας καὶ
πλέον ἀνεγερθεὶς ἕνεκεν ναυαγίου ἐνὸς ἀγγλικοῦ πλοίου

ἐμπορικοῦ αὐτόθι ναυαγήσαντος. Ἐνταῦθα εἰς τὸν ὀρμίσκον ὑπάρχει ἐκκλησιδίων ἐπ' ὀνόματι τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, τοῦ ὁποίου τὴν οἰκοδομὴν ὡς ἐξῆς ἡ παράδοσις ἀναφέρει. Μεταβαίνων Πάπας τις ἐκ Ρώμης εἰς Κωνσταντινούπολιν ἔνεκεν σφοδρᾶς τρικυμίας προσωρμίσθη αὐτόθι ὅπου οἰκοδομήσας ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας τὸ ἐκκλησιδίων ἱερούργησεν ἐντὸς αὐτοῦ. Ἐντεῦθεν καὶ τὸ μέρος τὸ περιλαμβάνον τὸν Κουινιάδον, Βρακάδας, Λαγκάδα Πέζη, Ἀμάλου, Κάλαμον, Καρκινάγριον καὶ Τραπάλου ἐκλήθη Πάπας.

Πρὸς Α τοῦ Καρκινάγριου χωροῦντες καὶ διαβαίνοντες τὸ ρεῦμα τοῦ Καλοῦ φθάνομεν μετὰ μίαν ὥραν εἰς Τραπάλον συνοικίαν Καρκινάγριου παράλιον ἔχουσιν περὶ τὰς 7 οἰκίας καὶ ἐκκλησιδίων ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Νικολάου. Τὸ ἔδαφος Καρκινάγριου καὶ Τραπάλου εἶνε μὲν πετρωδές, ἀλλὰ κατάλληλον δι' ἐλαιοφυτεῖαν. Πρὸς Α τοῦ Τραπάλου καὶ εἰς ἀπόστασιν δύο ὥρῶν παρὰ τὸν Μαγγανίτην εἶνε τὸ Δάσος ὅπερ χρησιμεύει ὡς ὄριον τὸ ὁποῖον διαχωρίζει τὸ τμήμα Περαιμερίας ἀπὸ τοῦ τμήματος Μεσαρίας.

Ἐκ Τραπάλου ἤδη χωροῦντες πρὸς Β καὶ διερχόμενοι τὸ Κουμαρὸ ἔνθα ὑπάρχει καὶ ἐξωκκλησίον ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀθλοφόρου καὶ ἱαματικοῦ Παντελεήμονος καὶ τὸν ἅγιον Ἰσιδώρον τοποθεσίαν λαβοῦσαν τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ ἐν αὐτῷ ὑπάρχοντος ἐξωκκλησίου ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγ. Ἰσιδώρου εἰσερχόμεθα εἰς τὸ ὁροπέδιον Πέζη ὅπου ὑπάρχει καὶ τὸ ἐμώνυμον χωρίον Πέζη συνοικία Λαγκάδας ἔχουσα περὶ τὰς 15 οἰκίας καὶ ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ἀποτελεῖ δὲ μετὰ τῆς Λαγκάδας ἀφ' ἧς ἀπέχει πλέον τῆς ἡμισείας ὥρας μίαν ἐνορίαν.

Ἀπὸ τοῦ Πέζη δὲ χωροῦντες πρὸς Β καὶ διερχόμενοι τὸ Σκληθροπόταμον, τῆς Καλαμῆς τὸ ἀστάχυ, τὴν Δάφνην καὶ τὰς Καρυὰς φθάνομεν μετὰ δύο ὥρας εἰς Ράχας.

§ 34. Σχολεῖα Περαιμερίας καὶ συντήρησις αὐτῶν.

Τὰ σχολεῖα τοῦ τμήματος Περαιμερίας κατώτερα ὄντα ὡς πρὸς τὴν τακτοποίησιν τῶν σχολείων τῶν λοιπῶν τμημάτων Μεσαρίας καὶ Φαναρίου διοικοῦνται ὑπὸ τῆς Μουχταροδημογεροντίας Περαιμερίας ἣτις διορίζει τοὺς διδασκάλους, ἐνεργεῖ τὰς εἰσπράξεις τῶν κοινοτικῶν πόρων καὶ τὰς πληρωμὰς τῶν μισθῶν τῶν διδασκάλων. Δύναται τὸ τμήμα Περαιμερίας ἐνδύμενον ὡς τὰ ἄλλα δύο τμήματα καὶ τακτοποιεῖν τοὺς πόρους αὐτοῦ νὰ συστηματοποιήσῃ σχολεῖα τελειότερα ἢ τὰ ἄλλα τμήματα, δυστυχῶς ὅμως οἱ προϋχόντες ἀποφεύγουσι σκοπίμως τὴν ἔνωσιν καὶ τοῦτο ἵνα ἕκαστος εἰς τὴν ἐνορίαν του πράττῃ ὅ,τι βούλεται καὶ θέλει. Εὐτυχῶς τὸ διαμέρισμα Ραχῶν καὶ Περαιμερίας ἔχει σχολεῖα διατηρούμενα κανονικῶς, δυστυχῶς ὅμως τὸ διαμέρισμα Πάπαστερεῖται τοιούτων. Εἴθε νὰ συμμορφωθῶσι καὶ νὰ ἐνωθῶσιν, ὅτε θέλουσι τακτοποιήσῃ καὶ τὰ σχολεῖα αὐτῶν ἐπὶ τὸ τελειότερον.

§ 35. Κλίμα, ἔδαφος καὶ προϊόντα Ἰκαρίας.

Κλίμα τόπου τινὸς ὀνομάζεται ὁ βαθμὸς τοῦ ψύχους καὶ τῆς θερμότητος, τῆς ὑγρασίας καὶ τῆς ξηρότητος. Τὸ κλίμα τῆς Ἰκαρίας εἶνε εὐκρατον καὶ ὑγιεινόν, τὸ ἔδαφος αὐτῆς πετρώδες ἐκτὸς τοῦ Φάρου, Κάμπου κάτω μερῶν καὶ κάτω Ραχῶν ὅπου ὑπάρχει καλλιεργήσιμος πῶς γῆ. Οἱ Ἰκαριοὶ ὅμως κατώρθωσαν διὰ τῆς φιλοπονίας αὐτῶν νὰ μεταβάλῃσι πολλὰ πετρώδη τῆς νήσου μέρη εἰς ἀμπελῶνας, ἂν καὶ ἔχωσι πολέμιον ἰσχυρὸν τὴν κτηνοτροφίαν. Θαυμασμὸν προξενοῦσιν εἰς τὸν παρατηρητὴν οἱ ἀμπελῶνες τῶν Ἰκαρίων, ὅταν μάλιστα μάθῃ ὅτι ἐν κλίμα διὰ νὰ φυτευθῇ πολλάκις ἐπιβαρύνεται δι' ἐξόδου γροσίων ἔξ.

Προϊόντα ἡ Ἰκαρία ἐν μὲν τῇ ἀρχαιότητι παρήγεν οἶνον, ὅστις ἐθεωρεῖτο ἐν τῶν ἐκλεκτοτέρων προΐόντων προσονομαζόμενος Πράμνεις οἶνος; πλὴν τοῦ οἶνου ἡ Ἰκαρία παρήγεν ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἄφθονον μέλι καὶ πάμπολλα κάρυα; σήμερον δ' ἀναλόγως τῆς προόδου, ἣν ἔλαβεν ἡ καλλιέργεια παράγει περὶ τοὺς 10,000 στατῆρας μαύρης σταφίδος ἐκλεκτῆς, οἶνον, κρόμμου, γεώμηλα, ροδάκινα, κάρυα, ἀμύγδαλα, σῦκα, ἄπια, κίτρα, λεμόνια, πορτοκάλια, μέλι καὶ κηρόν. Μέγα ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον μέχρι τινὸς εἶχεν ἡ Ἰκαρία τοὺς ξυλάνθρακας, πλὴν τοῦτο σχεδὸν ἔπαυσε. Τὰ εἰσαγόμενα εἰς Ἰκαρίαν ξένα χρήματα ἐκ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν γεωργικῶν αὐτῆς προϊόντων μόλις καλύπτουσι τὸ τρίτον τοῦ ἀπαιτουμένου χρηματικοῦ ποσοῦ πρὸς ἀγορὰν τοῦ σίτου, ὁ ὁποῖος κατ' ἔτος εἰσάγεται εἰς τὴν νῆσον περὶ τὰ 60, 000 κοιλὰ, πλὴν τοῦ εἰσαγομένου ἀλεύρου.

§ 36. Κάτοικοι, Ναυτιλία καὶ Βιομηχανία Ἰκαρίας.

Οἱ κάτοικοι τῆς Ἰκαρίας 15 χιλ. ὡς ἔγγιστα ὄντες ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ἀνθρακοποιΐαν, γεωργίαν, κτηνοτροφίαν καὶ Ναυτιλίαν, ὁμιλοῦσι δὲ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ εἶνε τὸ θρήσκευμα χριστιανοὶ Ὀρθόδοξοι διοικούμενοι Ἐκκλησιαστικῶς παρὰ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σάμου καὶ Ἰκαρίας πρὸς ἣν καὶ ἀποτίνουσι κατ' ἔτος γρόσια ταμιακὰ 6,500. Ἡ γεωργία ἐν Ἰκαρίᾳ δὲν ἔχει γενικευθῇ ἀρκούντως, ἡ κτηνοτροφία εὐρίσκεται εἰς τὰ σπάργανα, διότι οἱ κτηνοτρόφοι τῆς Ἰκαρίας οὐχὶ ὅλοι ἔχοντες ἐντελῶς ἐλεύθερα τὰ ζῶα αὐτῶν οὐδὲν ὠφελοῦνται ἀφ' οὗ καὶ οὗτοι ἀγοράζουσι τυρὸν καὶ ἄλλα προϊόντα τῆς κτηνοτροφίας, ἐν ᾧ αὐτοὶ οὗτοι ἔπρεπε νὰ εἰσπράττωσι τὸ χρήμα τὸ ἐξαγόμενον τῆς νήσου διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ εἰσαγομένου τυροῦ καὶ βουτύ-

ρου. Τὸ Ναυτικὸν τῆς Ἰκαρίας ἀποτελεῖται ἐξ 100 πλοίων μικρῶν καὶ μεγάλων. Βιομηχανικὰ καταστήματα ἡ Ἰκαρία ἔχει ὑδρομύλους τινάς, 7 ἀνεμομύλους καὶ τινὰ ὑφαντήρια ὅπου τὰ κινάσια καὶ αἱ γυναῖκες τῶν Ἰκαρίων ὑφαίνουναι τὰ ἐνδύματά των μετὰ κομψότητος καὶ στερεότητος. Ἡ Ἰκαρία προσέτι ἔχει τρεῖς Ἱερὰς Μονὰς, ἐν Λωδοκομεῖον, τριάκοντα ὡς ἔγγιστα σχολεῖα ἀριθμοῦντα περὶ τοὺς 1200 μαθητάς. Ζῶα ἡ Ἰκαρία ἔχει ἥμερα μὲν αἰγας, πρόβατα, βόας, χοίρους, ἡμιόλους, ὄνους καὶ διάφορα πτηνὰ, ἄγρια δὲ λαγούς, ἀκτίδας καὶ διάφορα πτηνὰ.

§ 37. Διοίκησις Ἰκαρίας.

Ἡ Ἰκαρία διοικητικῶς ὑπαγομένη ὑπὸ τὴν διοίκησιν (Μουτεσαριφιὰν) Χίου τοῦ Νομοῦ (Βιλαετίου) Αἰγαίου εἶνε ἔδρα ὑποδιοικήσεως (Καῖμακαρίας).

Διοικεῖται δ' ὑπὸ ἐνὸς ὑποδιοικητοῦ (Καῖμακάμη) διοριζομένου ὑπὸ τοῦ Σ. ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν δι' Ὑψηλοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Διατάγματος καὶ ἔχοντος ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ 15 ἕως 20 χωροφύλακας καὶ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐκ τεσσάρων ἀποτελουμένου μελῶν ἀμίσθων καὶ τοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου Φαναρίου Ἰκαρίας, ὧν τὰ δύο κατ' ἔτος ἀνανεοῦνται. Ἐκτὸς τοῦ ὑποδιοικητοῦ ὑπάρχει εἰς οἰκονομικὸς Ἐφορος Μαλμουδέρης καὶ εἰς Νοφούς μεῖμύρης διοριζόμενοι παρὰ τῆς Νομαρχίας.

Ἡ δικαιοσύνη ἀπονέμεται διὰ τοῦ Πρωτοδικείου ἀπαρτιζομένου ἐξ ἐνὸς Προέδρου διοριζομένου ἀπ' εὐθείας παρὰ τοῦ Σ. ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, ἐκ δύο ἐντοπίων δικαστῶν ἐκλεγομένων παρὰ τῶν Δημογεροντιῶν τῆς νήσου καὶ τῶν τῆς παρακειμένης ταύτῃ νήσου Φοῦρων ἐξ ὧν ὁ εἷς κατ' ἔτος ἀνανεοῦται, ἐξ ἐνὸς γε-

νικοῦ γραμματέως, ἐκ δύο ὑπογραμματέων καὶ ἐκ δύο κλητῆρων.

§ 38. Νομὸς Αἰγαίου.

Ὁ Νομὸς Αἰγαίου εἰς ὃν διοικητικῶς ὑπάγεται καὶ ἡ Ἰκαρία ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ Καρπαθιακοῦ πελάγους πρὸς Ν φθάνει μέχρι τοῦ Θρακικοῦ, πρὸς Β περιλαμβάνων δὲ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους διαιρεῖται εἰς τέσσαρας διοικήσεις (Μουτεσαριφιάς) τὴν τῆς Δήμνου, Μυτιλήνης, Χίου καὶ Ρόδου, αἵτινες ὑποδιαιροῦνται εἰς ὑποδιοικήσεις (Καϊμακαρίαι).

Α΄.) Εἰς τὴν Διοίκησιν (Μουτεσαριφιάν) Δήμνου ὑπάρχονται αἱ ὑποδιοικήσεις (Καϊμακαρίαι) Ἰμβρου καὶ Τενέδου.

Β΄.) Εἰς τὴν Διοίκησιν Μυτιλήνης αἱ ὑποδιοικήσεις Μολύβου, Πλωμαρίου καὶ Μοσχονησίων.

Γ΄.) Εἰς τὴν Διοίκησιν Χίου αἱ ὑποδιοικήσεις Ψαρῶν, Ἰκαρίας, Λέρου ἐξ ἧς ἡ Μουνδουρία τῆς Πάτμου, Καλύμνου ἐξ ἧς ἡ Μουνδουρία Ἀστυπαλαίας καὶ Κῶ ἐξ ἧς ἡ Μουνδουρία τῆς Νισύρου. καὶ

Δ΄.) Εἰς τὴν Διοίκησιν Ρόδου, ἥτις εἶνε καὶ ἔδρα τῆς Νομαρχίας αἱ ὑποδιοικήσεις Σύμης, Καρπάθου, Κάσου καὶ Καστελοριζίου καὶ αἱ Μουνδουρίαι Τήλου καὶ Χάλκης.

§ 39. Φορολογία Ἰκαρίας.

Ἡ Ἰκαρία καθὼς καὶ αἱ λοιπαὶ μικραὶ νῆσοι αἱ ὑπαγόμεναι εἰς τὸν νομὸν Αἰγαίου καὶ ἐν τῇ ἄσπρῃ θαλάσῃ εὐρίσκόμεναι Κάλυμνος, Πάτμος καὶ Λέρος ἐπειδὴ δὲν ἐγένοντο δορυάλωτοι κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, ἀλλ' εἰρηνικῶς προσηρτήθησαν καὶ αὖθις εἰς τὴν Τουρκικὴν Αὐτοκρατορίαν τῷ 1835 ὁ τότε εὐκλεῶς τὰς τύχας τῆς Σ. Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας διευθύνων ἀείμνηστος Σουλτὰν Μαχ-

μοῦτ ὁ Β'. ἐν τῇ διακρινούσῃ Αὐτὴν εὐθυδικίᾳ εὐηρε-
στήθη ἵνα παράσχω τῇ τετρανήσῳ τὸ προνόμιον τῆς
Μαχτοῦς ἐπὶ ὑποτελείᾳ ἀποκεκομμένου φόρου ἐτησίως
πληρωνομένου εἰς τὴν Διοίκησιν Ρόδου, εἰς ἣν καὶ αὖθις
ὑπήχθησαν. Δυνάμει λοιπὸν τοῦ προνομίου τῆς Μαχτοῦς·
ἡ Ἰκαρία πληρώνει ἐτησίως γρόσια 26,528 ἅτινα εἰς-
πράττονται παρὰ τῶν Ἀξάδων καὶ μεταβιβάζονται κατὰ
μῆνα εἰς τὸ Αὐτοκρατορικὸν ταμεῖον τῆς νήσου διὰ τῶν
Μουχτάριδων τῶν τριῶν τμημάτων ἐπὶ διπλωτύπῳ ἀπο-
δείξει. Διαιρεῖται δ' ὁ φόρος οὗτος εἰς τρία ἴσα μέρη ἑξ
8,842 γροσίων 28 παράδων καὶ 1)3 τοῦ παρὰ ἕκαστον
ἀποτελούμενον καὶ ἀναλογοῦν δι' ἕκαστον Μουχτάρην,
ὅστις ὑποχρεοῦται νὰ ἐμβάσῃ αὐτὸ εἰς τέσσαρας ἴσας
δόσεις εἰς τὸ Σ. Αὐτοκρατορικὸν ταμεῖον. Καὶ ὁ μὲν
Μουχτάρης Φαναρίου ἐμβάζει τὸ ἀναλογοῦν εἰς αὐτὸν
κατὰ τοὺς μῆνας, Μάρτιον, Ἰούνιον, Σεπτέμβριον καὶ
Δεκέμβριον, ὁ δὲ τῆς Μεσαρίας κατὰ τοὺς μῆνας Ἀ-
πρίλιον, Ἰούλιον, Ὀκτώβριον καὶ Ἰανουάριον καὶ ὁ τῆς
Περαμερίας κατὰ τοὺς μῆνας Μάιον, Αὐγουστον, Νοέμ-
βριον καὶ Φεβρουάριον.

§ 40. Αὐτοκρατορικὸς Ὅρισμός τῆς Μαχτοῦς.

«Ἡγεμῶν τῶν Ἐνδόξων ἡγεμόνων, μεγάλε ἐν τοῖς
μεγάλοις καὶ περικλεέσιν ἐξουσιασταῖς, κάτοχε τῆς
Ὑψηλότητος καὶ λαμπρότητος, ὁ ἐλέει πλείστῳ τοῦ
Ὑψίστου παμβασιλέως διορισθεὶς ἔνδοξος, ὕπατος τῆς
ἐπαρχίας Καρίας καὶ ἐξουσιαστής τῆς Ρόδου, Σουκρῇ
πασᾷ, διαιωνιζέσθω ἡ εὐδαιμονία σου».

Ἄμα φθάσῃ εἰς χεῖράς σου ὁ ὑψηλὸς οὗτος προσκυ-
νητὸς ὁρισμός, γνωστὸν γενέσθω σοι, ὅτι οἱ κάτοικοι τῶν
ἐν τῇ ἄσπρῃ θαλάσῃ εὕρισκομένων τεσσάρων νήσων,
δῆλον ὅτι τῆς Ἰκαρίας, τῆς Πάτμου, τῆς Λέρου καὶ
τῆς Καλύμνου, εἰ καὶ ἐνίοτε κατὰ προγενεστέρους χρό-

νους δὲν ἐφυλάχθησαν κατὰ τὸ πρέπον, ἀπὸ τοῦ νὰ καταστῶσιν ἔνοχοι διαφόρων εἰδῶν ἀτοπημάτων καὶ τιμωρίας διὰ τοῦτο ἄξιοι, ἕνεκα τῶν κακουργιῶν καὶ δολιοτήτων τῶν ἐκ διαλειμάτων ἀναφαινομένων ἀνὰ μέσον τῶν νήσων πλείων τῶν κλεπτῶν καὶ κακοποιῶν, ὅπερ καὶ εἰς τὰς βασιλικὰς μου περιῆλθεν ἀκοάς· ἐντούτοις δίκαιον εἶνε ὅσοι τῶν ἐν τῇ ὑψηλῇ μου βσιλείᾳ ραγιάδων πληρώνουσι τὸ χαράτζιον καὶ εἰσιν ἐδραῖοι ἐν τῇ ὑπακοῇ καὶ ὑποταγῇ νὰ ἐπαναπαύωνται εἰρηναίως ἐν ταῖς στρωμαῖς αὐτῶν ὑπὸ τὴν εὐεργετικὴν καὶ κοσμοκρατορικὴν μου σκιάν, προσφυσσόμενοι ἐκ τῶν συμβαινουσῶν ἀδικιῶν καὶ τιμωριῶν, κατὰ τὴν πασίγνωστον ἀγαθοποιὸν βασιλικὴν μου ἔφεσιν, ὡς ἐντεθραμμένοι ἐν τῷ ραγιαλικίῳ.

Διὰ ταῦτα τῶν προμνημονευθεισῶν νήσων οὐσῶν ἔκπαλαι ὑπὸ τῇ κυριότητι τῆς Ρόδου, καὶ τῶν κατοικούντων αὐτὰς τυγχανόντων ὑποτελῶν τῇ ὑπερλάμπρῳ μου βασιλείᾳ, ἡ ὑπὲρ τῆς εὐημερίας καὶ ἡσυχίας αὐτῶν εὐσπλαγχνία μου, ἔτι μᾶλλον ἐπιτεινομένη, ἐπικυρεῖ τὰ πρότερα αὐτῶν προνόμια καὶ τὸν ἀποκεκομμένον ἐτήσιον αὐτῶν φόρον καὶ ὀρισμένην καὶ προσήκουσαν ποσότητα. Τούτου δ' οὕτως ἔχοντες δέον νὰ μὴ παρενοχλῶνται ἐξ ἄλλων ὁμοίων βαρῶν καὶ παρενοχλήσεων καὶ ἀπὸ τῶν δολιοτήτων τῶν κακούργων, ὅπερ τυγχάνει καὶ χρειωδέστατον. Οὕτω δὲ βεβαιωθεισῶν τῶν ἀρχῇθεν προνομιῶν τῶν προμνησθεισῶν νήσων, ἐφ' ὅσον οἱ ἐν αὐταῖς οἰκοῦντες μένουσι στερεωμένοι ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ ραγιαλικίου καὶ τῆς ὑποταγῆς θέλουσιν ἐκτίμη κατ' ἀποκοπὴν ἐτήσιον φόρον ὀγδοήκοντα χιλιάδων γροσίῶν κατὰ τὰς καταστάσεις καὶ δυνάμεις αὐτῶν, ἀληθῶς καὶ δικαίως τοῦτον διανέμοντες ἀλλήλοις καὶ διαμοιράζοντες. Τὸν φόρον τοῦτον θέλουσιν ἐκτίμη καὶ παραδίδῃ τοῖς κατὰ καιρὸν ἐξουσιασταῖς τῆς Ρόδου εἰς δύο

δόσεις ἀρχομένας ἀπὸ πρώτης Μαρτίου τοῦ αἰσίου χιλιοστοῦ διακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ ἔτους.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὴν διαφύλαξιν αὐτῶν ἐκ τῶν κακοπραγιῶν καὶ δολιοτήτων τῶν ἀχρείων καὶ κλεπτῶν περὶ τούτου θέλουσι φροντίξῃ οἱ τῆς Ρόδου ἐξουσιασται διὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς γνώμης τῶν ὁποίων θέλουσι περαιοῦσθαι καὶ ἐκτελεῖσθαι πᾶσαι αἱ συμπίπτουσαι αὐτῶν ὑποθέσεις. Πρὸς τοῦτο θέλουσιν ἐξ αὐτῶν στέλλῃ εἰς τὴν νῆσον Ρόδον ἐπιτροπείαν ἐξ ἀνδρῶν πιστῶν ἵνα μένωσι καὶ διατρίβωσι ἐκεῖ ἐν ὑποταγῇ εἰς τὴν ὑψηλὴν μου καὶ αὐτοκρατορικὴν θέλησιν. Περὶ τούτων πάντων ἐξεδόθη ἐκ τῆς κραταιᾶς μου βασιλείας προσκυνητὸς καὶ περιδοξὸς ὅρισμός ὅπως πάντες λάβωσι γνῶσιν καὶ πράττωσι καὶ ἐνεργῶσι συμφώνως τοῖς περιεχομένοις ἐν αὐτῷ τῷ λαμπροτάτῳ μου καὶ βασιλικῷ ὅρισμῳ.

Καὶ σὺ λοιπὸν, ὦ πασᾶ, σὺ ὁ διαλυθῆς ἐν ὅσῳ οἱ ῥηθέντες ῥαγιαῖδες δὲν κατεργάζονται πράξεις ἐναντίας τοῦ ἐκ προγόνων ῥαγιαλικίου αὐτῶν, ἐκτίνουςι καὶ σοὶ παραδίδουσι τὸν προμνησθέντα ἐτήσιον φέρον τῶν ὀγδοήκοντα χιλ. γροσίων εἰς δύο δόσεις καὶ ἐν τῷ ὀρισμένῳ χρόνῳ. Μὴ ἐπέτρεπε νὰ προσγίγνηται αὐτοῖς οὐδενὸς εἵδους τιμωρία ἢ παρενόχλησις εἴτε ἀπὸ μέρους Σοῦ εἴτε ἀπὸ μέρους οἰουδῆποτε ἄλλου· τοῦναντίον δὲ παρέχε αὐτοῖς ὅσαςκις προσέρχονται σοὶ πᾶσαν ὑπεράσπισιν καὶ προστατείαν καὶ διαφύλαττε αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἐπισυμπίπτουσῶν κακοπραγιῶν καὶ δολιοτήτων τῶν εἰρημένων κλεπτῶν καὶ κακοποιῶν, τὰς τε παρεμπιπτούσας αὐτῶν ὑποθέσεις ἐξετάζε καὶ διευθέτει, ὅς ἤθελον ὑποβάλλῃ σοὶ γνώμη καὶ ἀποφάσει τῶν ἐξ αὐτῶν ἐκλεχθέντων καὶ παρὰ σὺ ἐλθόντων καὶ τὰς διατριβὰς ποιουμένων ἐπιτρόπων αὐτῶν.

Γενέσθω δὲ ἀντίγραφον τοῦ ὑπερλάμπρου μου ὀρι-

σμοῦ καὶ δοθήτω εἰς χεῖρας τῶν προμνησθέντων ῥαγιάδων ἵνα γινῶσιν αὐτοὶ τε καὶ πᾶς ἕτερος λάβωσιν ὅτι τοιαύτη ἐστὶν ἡ ἐμὴ ἀπόφασις καὶ αὐτοκρατορικὴ θέλησις. Σὺ δὲ ταῦτα γινούς, ἐκτέλει ἀείποτε καὶ ἐνδελεχῶς τὰ διατασσόμενα, ἀσχολούμενος περὶ τὴν τούτων πρᾶξιν καὶ ἐνέργειαν, ἐν ᾗ ὤρισταί τάξει, ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς τοῦ ἐναντίου.

Καὶ δὴ ἐκδέδεται ὁ παρὼν Ὑπέρλαμπρος Ὅρισμός, ἵνα ὅπου ἂν οὗτος φθάσῃ κατὰ τὴν ὀφειλομένην ὑπακοὴν καὶ εὐπειθειαν ᾗ σεβαστὸς καὶ ἀκεραίως ἐκτελῇται· σὺ δὲ αὐτὸν λαβὼν πράττε συμφώνως καὶ τῷ ἱερῷ μου σημείῳ πίστιν δίδε.

Ἐκδέδεται μεσοῦντος μηνὸς Τζεμαζήλ-ἑδδὲλ τοῦ ἔτους χιλιοστοῦ διακκισιοστοῦ πεντηκοστοῦ πρώτου ἐν Κων/πόλει τῇ Θεοφρουρήτῳ. Ἑλληνιστὶ 1835.» (1.)

ΤΕΛΟΣ

(1) Ὁ παρὼν Διτοκρατορικὸς Ὅρισμός ἐλήφθη ἐκ τῶν Ἱκαραϊκῶν τοῦ Ἀειμνήστου Ἐπαμεινώνδου Σταματιάδου.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Σελ.

	Ἀφιέρωσις	
	Προλεγόμενα	
§	1 Ὅριζων καὶ σημεῖα αὐτοῦ	1
§	2 Ἀνεμοὶ	2
§	3 Διαιρέσεις τῆς γῆς	4
§	4 Ὅρια γεωγραφικὸν πλάτος καὶ μῆκος καὶ Ἀρχαῖα ὀνόματα Ἰακρίας	5
§	5 Μῦθος Ἰαζῶρου	7
§	6 Ἀρχαῖαι πόλεις Ἰακρίας	9
§	7 Ὅρη καὶ Ἀκρωτήρια Ἰακρίας	10
§	8 Ὅροπεδια, πεδιάδες καὶ κοιλάδες Ἰακρίας	11
§	9 Ποταμοὶ καὶ Χεῖμαρροι Ἰακρίας	12
§	10 Διαιρέσεις θάλασσης ὕδατος	14
§	11 Ὅρμυι Ἰακρίας	16
§	12 Διοικητικὴ διαιρέσις Ἰακρίας	17
	Α'. Τυῖμα Φαναρίου.	19
§	13 Πρωτεύουσα Φαναρίου καὶ Ἰακρίας	19
§	14 Κάτω Σπόδα	21
§	15 Ἐπάνω Σπόδα	23
§	16 Τὰ ἐξ Ἀνέμου χωρὶς τοῦ Φαναρίου	25
§	17 Τὰ Ἀνατολικὰ Ἀγίου Κηρύκου	27
§	18 Τὰ Νότια Ἀγίου Κηρύκου	28
§	19 Εὐλοσύνης καὶ Περίχου	30
§	20 Σχολεῖα Φαναρίου καὶ συντήρησις αὐτῶν	32

	Β'. Τυῆμα Μεδαρίας.	33
§ 21	Εὐδήλος καὶ τὰ Ἀνατολικά αὐτοῦ	33
§ 22	Δυτικά Εὐδήλου	35
§ 23	Τὰ Νότια Εὐδήλου	36
§ 24	Τὰ ἀπ' ἑσῶ χωρία Μεσαρίας	38
§ 25	Κασήκια καὶ Πετροπούλιον	39
§ 26	Τὰ Νότια χωρία Μεσαρίας	40
§ 27	Σχολεῖα Μεσαρίας καὶ συντήρησις αὐτῶν	42
	Γ'. Τυῆμα Περαμερίας.	44
§ 28	Πρωτεύουσα Περαμερίας	44
§ 29	Τὰ χωρία Περαμερίας	47
§ 30	Σταῦλος	50
§ 31	Λαψαχάδι	51
§ 32	Τὰ Δυτικά χωρία τῆς νήσου	53
§ 33	Τὰ Νότια χωρία τῆς Νήσου	55
§ 34	Σχολεῖα Περαμερίας καὶ συντήρησις αὐτῶν	58
§ 35	Κλίμα, ἑδαφὸς καὶ προϊόντα Ἰκαρίας	60
§ 36	Κάτοικοι, Ναυτιλία καὶ Βιομηχανία Ἰκαρίας	61
§ 37	Διοικήσις Ἰκαρίας	63
§ 38	Νομὸς Αἰγίου	64
§ 39	Φορολογία Ἰκαρίας	66
§ 40	Αὐτοκρατορικὸς ὅρισμός τῆς Μηχτοῦς	67

ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΑΝΤΙΣΤΑΤΗ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΕΡΓΑ
ΤΟΥ
ΑΥΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

—οο:δ:οο—

- 1) **Περὶ Παιδείας Λόγος.** — Τύποις ἐν Ἀθή-
ναις 1893.
- 2) **Λόγοι Ἐκκλησιαστικοί.** — Τύποις ἐν Ἐρ-
μουπόλει Σύρου 1896.
- 3) **Περὶ Ἀρετῆς Λόγος.** — Τύποις ἐν Ἐρ-
μουπόλει Σύρου 1898.
- 4) **Περὶ Οἰκιακῆς Μορφώσεως Λόγος.** —
Τύποις ἐν Ἐρμουπόλει Σύρου 1898.

Τιμᾶται γρ. χρ. 4.